Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

NĂM THỨ MƯỜI BỐN, SỐ 2853 — MỖI SỐ : 0$04 — NGÀY CHỦ-NHẬT 19 SEPTEMBRE 1926

Trung Bắc Tân Văn

DEPOT LEGAL INDOCHINE Nº 5516

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao, Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	8$00	4$00	2$00	1$00
Ngoại-quốc	14.00	7.00	3.50	
Các làng và các công-sở	10.00	5.00	2.50	

Hay mua báo có kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
Các ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur-gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphiques : TRUNGBACTANVAN HANOI
TÉLÉPHONE Nº 180

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page :
Une seule insertion. . . . . 0$30 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
Petites annonces classées. . . . 0$20 la ligne

Những học-sinh ta đi du-học bên Pháp

Gần đây những học sinh ta đi du-học bên Pháp đã có được một số khá nhiều : những tin báo-tiệp của các ông tú mới ở bên Pháp truyền về khiến cho ai nấy đều nức lòng hỏi dạ, những nhà có con em học, chắc không ai còn ngại xa-xôi, tiếc tiền của mà cho con em đi du-học bên Pháp, từ nay lại càng ngày càng đông hơn.

Phải, nói đến việc học của người mình từ ngày có người Pháp đem cái học thuật mới truyền-bá vào trong xứ ta đến giờ, thì người đi học, nhà có con em cho đi học chẳng phải học Pháp-học thì còn học gì ; mà cái học-thuật mới ấy chính là một cái học-thuật hay nhất, thích dụng nhất ở đời nay, đã có cái thế-lực chi-phối hết cả các dân-tộc, các quốc-gia, làm cho kẻ bao nhiêu nước bao nhiêu dân nhờ có nó mà trở nên giàu thịnh vẻ-vang, văn-minh rực-rỡ ; ta tính có mà gặp được người Pháp đem cái học-thuật ấy truyền-bá cho ta, ta theo người Pháp mà học lấy cái học-thuật giàu thịnh văn-minh thì nước Pháp chính là nơi phát tích cái học-thuật ấy ; trẻ non phải cho tới đinh, xem nước phải cho tới nguồn, muốn theo đòi cái học-thuật ấy cho được đến chốn đến nơi, thì không thể sợ phí tổn, quản công lao mà không đi cho tới tận nguồn tận đỉnh ; ở các trường học bên Pháp mỗi năm học-trò các ngoại-quốc đến du-học kể có hàng muôn, ngay như người Nhật-bản, người Trung-hoa là những dân-tộc cùng chung một cái văn-hóa với ta ở Đông-phương này cũng buộc phải theo cái học-thuật hay nhất, thích dụng nhất ở đời nay, mà đi du-học bên Pháp cũng nhiều lắm, huống-chi là người mình, vậy thì cái mục-đích cứu-cánh về sự học-vấn của học-trò mình, cái hi-vọng cao nhất về sự cho con đi học của người mình hẳn là sự đi du-học bên Pháp ; người nào được học ở tận bên Pháp thì tất là cái sự-nghiệp học-vấn có thành-tựu hơn ; nhà nào có con cho ăn học ở tận bên Pháp thì tất là gây dựng cho con mình được thành lập viển đại hơn.

Song, có một điều nên chú ý là thường thường bọn thiếu-niên học-sinh có nhiều người lị h-duyệt chưa được thâm, chí khí chưa được vững, ở một nơi quê xa xứ lạ, cái phạm-vi giám-đốc của cha mẹ đã không tới, mà cách dỗ dê ngon ngọt của chúng bạn lại dễ bam ; và ở những chỗ đô-hội phiền-hoa như ở bên Pháp, sự chơi-bời sung sướng, lối ăn mặc xa-xỉ thật là đủ ngũ quang tì tập sắc, làm cho khách lạ phải huyễn mục mê hồn ; người thao-thủ không bền ra, thì thấy cái gì đẹp mà chẳng thèm, nghe cái gì hay mà chẳng thích ; nhất là đương cái tuổi trẻ người non dạ, thì những chỗ ấy chính là những chỗ dử người vào cạm, dắt người vào trỏng, đến lúc mà cái bả ăn chơi đã ăn phải độc, cái mồi sang-trọng đã cắn phải câu thôi thế là sách mặc sách, thầy mặc thầy, còn nghĩ gì công-khóa trong nhà trường, còn lo gì ganh đua với bằng-bỗ, tuy ăn ngủ ở trong chốn gốc nguồn học-thuật, mà không để bụng về sự học, không cố công về sự học, cái tinh-thần tư-tưởng chỉ mê-mẩn vào những trận cười suốt đêm, cuộc vui đầy tháng, còn làm sao mà lĩnh thụ được cái triết-lý thâm thúy cái khoa học tinh-túy của các nhà bác-học phải nghiên tinh cùng tử hàng năm hàng đời ; rút lại có cái tiếng đi học mà học không có sở-đắc một tí gì, chẳng những học-nghiệp vô thành, mà tinh nết lại thành ra hoang-toàng, nhân-cách lại thành ra truỵ-lạc, lại không bằng cái bọn thằng cu bố đĩ chẳng được ăn học ngày nào cả, còn phác thực hiền lương, cần kiệm lễ nhượng, ở trong nhà không đến nỗi làm một đứa con bất hiếu, ở trong nước không đến nỗi làm một đứa dân vô nghiệp, sâu mọt cho xã-hội, báo hại cho gia đình. Than ôi ! gom góp cái của mồ-hôi nước mắt, để dành ăn nhịu, lo cho con ăn học rõ thật đến nơi đến chốn cho có được cái thành lập hơn người, mà kết cục tiền trăm bạc nghìn chỉ mua được cái tiếng « phá-gia-chi-tử » đi không lại trở về không, nghĩ cái tình cảnh người làm cha mẹ bấy giờ chua xót đắng cay biết thế nào mà nói xiết !

Muốn tránh cho khỏi cái tệ ấy thì trước hết nên để cho các cậu học ở nhà, chịu được cái giáo dục phổ-thông đã có phần kha-khá, cái ý chí làm người đã hơi kiên định rồi sẽ nên cho đi du học bên Pháp ; những người đã có giáo-dục, đã có chí khí thì dù xa cái quyền giám-đốc của cha mẹ gần cái tập-quán xấu-xa của chúng bạn cũng không hề gì. Sau nữa là khi các cậu ở học bên Pháp, nên hết sức bạn chớ về cái đồng tiền, cứ tính sát những tiền ăn, tiền trọ, tiền học, tiền giấy bút, tiền quần áo, vừa khẩm số gửi cho, đừng nhiễu quá để có dư mà huy-hoắc vào những cuộc chơi bời xa-xỉ được. Có thế thì mới hòng là gây dựng cho con được thành lập viển đại hơn người mà giúp cho nước nhà sau này được có nhiều nhân-tài du-học vậy,

T.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 16 Septembre 1926

Nước Ý

Việc biểu-tình phản-kháng nước Pháp

Nước Ý đã từ tạ về các việc xảy ra tại trước sứ-quán mấy bộ Binh-sự Pháp. Cái biểu đồng ở người của bộ Binh-sự ở Livourne bị công-kích hăng hơn ; tại Trieste có một người Ý đem một lá cờ Ý kéo ở bên cạnh lá cờ nước Pháp. Người ấy đã bị bắt.

Về việc mấy nhà chính trị trốn ở nước Pháp

Một ban hội-đồng riêng sắp đặt cuộc điều tra để truy-vấn mấy nhà chính-trị trốn ở nước Pháp.

Một bản giao-ước

M. Mussolini, và M. Aversco đã hội kiến với nhau hồ lâu ; hai ông đã ấn-định một khoản trong giao-ước của hai nước Ý và Lỗ

Gia-nã-đại

Việc bầu cử

Kết-quả cuộc bầu-cử đảng tự-do 120 ghế ; đảng bảo-thủ được 90 ghế ; còn các đảng khác được 34 ghế.

Ấn độ

Một cuộc bay

Phi-hành-gia Alan Cobham bay cuộc bay Úc-Anh, đã tới Rangoon chiều hôm qua, lúc ấy giới mưa.

Hội Vạn quốc

Những nước sau này được cử làm hội viên hữu hạn trong số hội-đồng quản trị. Số về bầu là 94. Nước Colombie được 46 vé ; Ba-lan được 45 vé ; Chili được 43 vé ; Salvador được 42 vé ; Bỷ và Lỗ được 41 vé ; Hà-lan được 37 vé ; Trung-hoa được 29 vé

Sau đại hội-đồng sẽ các nước sau này vào chân hội đồng quản-trị trong một hạn ba năm : Ba-lan 44 vé ; Chili 41 vé ; Lỗ-mã-ni 30 vé.

Các nước sau này dự hội-đồng quản-trị trong hạn hai năm : Colombie ; và Hà-lan 47 vé ; Trung-hoa 35 vé ; Một năm : Bỷ, Tchécoslovaquie, và Salvador đều được 26 vé.

(Indopacifi)

TẮM BỂ THẾ NÀO CHO HỢP VỆ SINH ?

Tắm bể cho được ích lợi, thì phải biết tắm mới được. Điều cốt yếu là phải làm thế nào cho trong mình tự phát sức nóng lên cho nó có một cái sức phản động đối với sức lạnh của nước. Việc ấy cũng dễ, vì nước muối sẵn sức xúc động đến cân cốt và sống bề xúc động vào thân thể thường làm cho nóng người lên. Song khi định tắm, thì nên ngâm ngay cả người xuống nước, cứng trừ trừ chốm chốp thì lại càng thấy nước lạnh lắm. Khi đã xuống nước rồi, tai đã không bị bít bởi cũng không nên đứng không. Chỉ nên ngâm ở dưới nước đó 10 phút, ấm lâu quá có khi sinh độc.

Khi ở bể lên, nên ngâm chốn vào nước nóng, đi chơi một lát quãng dài, hay là nằm một lát rượu cho nóng người lên.

Tắm bể nên chọi những lúc thủy triều dương-lên mà tắm, chứ lúc thủy triều xuống không nên tắm, sợ có khi bị nước kéo trôi đi.

SỰ ICH LỢI CỦA MẤY GIỐNG CHIM

Một nhà văn vật học mới đây có phàn nàn rằng một năm 10.000 con quạ ăn hết 232 tấn vị ăn, trong số ấy có 65 tấn là giống sâu làm hại. Nhưng ta phải xét ra rằng các vị ăn của quạ thường là những thứ vô dụng, còn 10.000 con quạ có ăn 65 tấn con sâu, thì cũng làm lợi cho nhà nông được đến 650 tấn lúa quả.

Chim sẻ cũng vậy. Nó có ăn ít nhiều quả ngon, nhưng nhờ có nó mà nông-gia được bắt bao là sâu bọ. Chứng như về các vườn Frédéricie Gade nước Phổ ngày xưa bị lệnh giết chim sẻ, để giữ quả cerises mà thành ra đến khi chúng sổ hết, thì quả cerises cũng bị sâu ăn hết, chẳng còn quả nào mà ăn.

GÀ SỐNG NƯỚC NÀO DÀI ĐUÔI

Xã Saikoukara Kohi, ở đảo Shikaku bên Nhật có thứ gà sống lông đuôi chỉ độ 15 20 cái, nhưng có con đuôi dài từ 5 nước 40 phân tây (5 x 40). Giống gà này trông cũng như gà sống ta, nuông xem cách nuôi gà này của người Nhật công phu lắm. Chuồng phải làm thật cao, gà tức nào cũng để đậu trên ngành tre ngang gần nóc chuồng ; hàng ngày mỗi lần tắm gà một người phải cầm đuôi theo sau, nếu không thì lông đuôi sớp bết, tuần thường lại phải cho nó tắm nước nóng.

Còn gà mái giống này mà nó cũng khai cũng như gà ta nuôi thôi, nhưng trứng nó đẻ ít lắm, nhiều nhất mỗi năm chỉ độ ba chục trứng là cùng. Ngoài Nhật dùng giống gà nòng này làm cảnh đẹp lắm.

Giải đáp những điều pháp-luật

Có nhiều ngài gửi giấy hỏi về pháp luật thấy trả lời chậm trễ, thì có ý trách bản quán. Sự trách đó bản quán xin chịu, song xin các ngài xét cho rằng, giấy gửi đến mỗi ngày nhiều quá không sao giải-đáp xuể được. Thiết tưởng mỗ : ngày giải đáp một hay hai bài đã là nhiều lắm rồi ; vì có công việc của bản quán không phải chỉ có một việc ấy mà thôi, mà vì phòng có muốn giải đáp hết các bài hỏi nữa, thì một người chuyên việc cả ngày bị tắt đã xuể. Vậy xin các ngài coi mục này cũng như một mục thường thức khác, có cái nghĩa ích lợi chung cho tất cả các bạn đọc báo, chớ đừng thấy chậm giải đáp riêng một ngài nào mà trách bản báo. Mong rằng các ngài lượng xét cho.

LỜI HỎI. — Tôi có một việc kiện, xin ngài bảo giúp cho, tôi được đội ơn ngài lắm.

Tên X. là người bà con với tôi, nay muốn ra ứng cử hàm lý-trưởng, nhưng tên X. lại có một người em ruột hiện đương làm chức thư-ký hội đồng hương-chính. Như thế thì tên X. có làm được lý-trưởng không ? hay muốn làm lý-trưởng thì người em có phải từ chức thư-ký không ?

LỜI ĐÁP. — Được, tên X. có thể làm lý-trưởng được, vì nghị-định quan Thống-sứ ngày 25 juin 1927 chỉ nói cha con hay em ruột không được đồng thời làm tổng-lý mà thôi chứ không nói đến các chức dịch trong hương-hội.

Ph. h-L.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 29 độ
15 giờ 29 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ	11	50
nhì,	10	80
ba,	10	20
Thóc hạng nhất,	6	80
Ngô	6	50

Giá hạng — Kể từ ngày 13 Sept. 1926, giá hạng ở kho Hải-quan định là 19 f. 80.

Thị giá quốc trái

Ngày 13 Septembre 1926

3 %,	hoàn đền	68	80
3 1/2 %,	hoàn đền	81	00
4 %,	vĩnh viễn 1917	44	50
4 %,	» 1918	44	80
5 %,	» 1920	62	80
5 %,	hoàn đền 1920	69	55
6 %,	1925	88	55

Ngày 17 Septembre 1926

3 %,	vĩnh-viễn	47	f. 75
5 %,	1615-1916	52	f. 15

Tin tàu. — Tàu *Songbo* đến ngày 21 septembre hồi 8 giờ sáng sẽ ở Haiphong đi thẳng sang Hongkong.

Thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong sáng thứ hai 20 sep embre đo chuyến xe lửa 6 giờ 20.

Tàu *Compiègne* ở Pháp sang đã tới Saigon.

Nông nghiệp ngân hàng. — Trong một số trước bản báo đã lược dịch bản dự án hai đạo nghị định của quan Toàn-quyền thiết lập ra nông nghiệp ngân hàng tại xứ ta. Theo như tin ở Saigon gửi ra thì hai đạo nghị định ấy quan Toàn-quyền đã ký hôm 4 Septembre 1926 rồi. Thế là cái vấn đề nông nghiệp ngân hàng mà dư luận chú ý đến đã bao nhiêu lâu nay mới giải quyết xong.

Cái sự cải cách ấy giúp cho nhân dân bản xứ, phần nhiều là nông dân có cách sinh nhai về ruộng nương, và chắc chắn hơn, nay thực hành được là nhờ về hai phương pháp sau này :

1. Nghị định thứ nhất lập ra sở Nông-nghiệp ngân hàng là tổ chức theo lối bên Ấn-độ của Hà-lan là lối đã được hoàn hảo lắm, trước hết có các ngân-hàng hàng xứ, rồi lên đến các ngân-hàng hàng tỉnh và sau nữa đến ngân-hàng trung ương.

2. Nghị-định thứ hai thiết lập ra một sở chuyên việc quản trị tạm cho Nông-nghiệp ngân hàng cho đến khi nào nhà ngân hàng trung ương thành lập xong mới thôi.

Cũng ngày mồng 4 vừa rồi chính-phủ đã ký hợp nhất với Nông-dương ngân hàng để cấp cho Nông-nghiệp ngân hàng một cái vốn là một triệu đồng để dùng vào năm thứ nhất.

Chức chưởng-lý thượng-thẩm. — Có tin rằng quan quyền chưởng-lý Bazayne nay mai sẽ thăng lĩnh chức chưởng-lý thượng thẩm, thay quan chưởng-lý Toussaint bổ linh một sứ tòa mới ở bên Bắc-ninh.

Việc hộ đê. — Nghe nói sở Công-chính định đặt ra 10 đạo mới chỉ riêng việc trông coi và hộ đê mà thôi. Mỗi đạo có một viên chánh kỹ-sư, một viên phó kỹ-sư Tây và viên thanh-tra chuyên-môn cùng các đạo-công giúp việc. Phàm các tỉnh nào cần phải hộ đê như tỉnh Hà-đông, Bắc-ninh, Bắc-giang, Phúc-yên, Vĩnh-yên, Hải-dương, Nam-định, Thái-bình, Phủ lý, Sơn-tây vân vân, thì đều đặt ra mỗi tỉnh một đạo như thế.

Đặt ra các đạo mới như thế, tất là chỉ tốn mất nhiều, tất là từ nay sở người etc. tránh-nhiệm về việc đê. Vậy mong rằng từ nay ta khỏi cái nạn vỡ đê nữa.

Việc giấy học giả mất cắp đồng. — Bản-quán tiếp được bài sau này của M. Đặng-trọng-Huy thay mặt cho hội Trí-hóa đáp lại về việc giấy học gia đã đăng trước, nay xin ngắn-ngắn văn đăng ở sau này :

Nhân đọc báo Trung-Bắc-tân-văn ra ngày 17 septembre 1926 số 2851 ở mục thời-sự chỗ lại giấy bạc giả một trăm đồng, thấy chưa được rõ ràng, nay xin đính kỳ quyết như sau này :

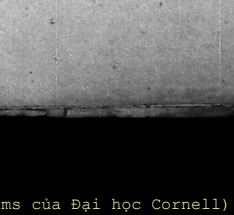
Số là ngày 15 septembre 1926 hồi 14 giờ, tôi thay hội Trí-hóa đem nộp cho quan Chánh Hội-đồng Cửa-tiền Trung-ương tại Hanoi một số tiền là 707$50 là tiền để lãi được trong buổi hát tối ngày 11 sep embre 1926 để giúp dân đồng-bào bị lụt. Sau khi nộp tận tay quan Chánh rồi thì tôi ra về ; đến 16 giờ 40 thì M. Binh là thư-ký riêng quan Chánh đến nhà tôi một tiết sang đi mời ô gia ra nhà Đông-pháp Ngân-hàng để khi xét giấy rằng hội Trí hóa để vui lòng nộp số tiền 707$50 cho quan Chánh hội đồng Cửa tiền. Tôi về tinh vội vàng đi ngay với ông ta ra nhà Ngân-hàng ; khi đến nơi, không thấy ai bảo khai gì cả, đợi độ mười phút thì có một ông một thầm Tây đến tôi tôi cái giấy bạc 100 p. 00 giả này ở đâu mà ra, thì tôi nói người ra mới rõ truyện rằng M. Binh đem nộp tiền nhà Ngân-hàng có giấy bạc 100 p 00 giả mà lại đổ là của tôi và khi đến gọi tôi lại đánh lừa tôi như đã nói trên này. Không ngờ xảy ra việc lạ lùng ấy nên tôi đã rõ.

Đặng-trọng-Huy

Ngạn ô-tô. — Ngày hôm kia, M. Durant cùng một người mại-bản đi ô tô sang Gia-lâm, khi qua cầu rồi, định lái sang đê, thì chẳng may xe tuột luôn xuống vệ đê M. Durant bèn ra ngoài chỉ bị xây xát xoàng mà thôi, còn người mại bản thì bị gãy một chân đã đem ngay về nhà thương Hanoi điều trị. Cái xe bị hư hỏng nhiều.

Lịch năm 1927 của bản quán đã in. Xin kính-cáo để các nhà công-thương cùng các tư gia xa gần biết là lịch năm 1927 của bản-quán sắp bắt đầu in, vậy ai muốn mua buôn xin mua lẻ thì xin kịp đến bản-quán mà chọn các kiểu vẽ, kẻo chậm ra thì các kiểu vẽ đẹp người ta trọng hết mất.

Sau đây bản-quán xin thử in ngày mồng một Tết ta sang năm ra làm mẫu để các ngài xét thì đã biết lịch của bản-quán rõ ràng tiện lợi hơn các thứ lịch khác là thế nào.

Giá lịch của bản-quán bán như sau này :

Từ 50 trở lên. . . .	0$25 một
Từ 10 đến 50. . . .	0 40 »
Từ 1 đến 10. . . .	0 45 »
Tiền cước.	0 25 »

Các ngài ở xa, muốn mua lẻ thường nên rủ nhau mua chung cho nhẹ tiền cước thì hơn.

Ai muốn hỏi gì, xin cứ viết thư về cho ông Quản-lý nhà in bản-quán như sau này :

N. Đội trưởng-Thiệu
61-63, Rue du Coton, Hanoi.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Đỗ Võ Phi Hùng Cứu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Một đứa con bất-nghĩa ! — Vào hồi 12 giờ trưa hôm nay ở số 49 phố chợ cửa Nam mới xảy ra một tấn quái kịch rất nên mực ngạc cho nhân tâm thế đạo. Nguyên có một người đã có tuổi, làm nghề làm vườn, có một đứa con 17 tuổi, không rõ người bố có nói câu gì hoặc những thân bảo mà thằng con lấy đương cầm con dao cắt bì ăn, liền phát hung lên đâm luôn người bố phải bà nhất, máu me chảy lênh láng, hiện đã đưa vào nhà thương điều trị. Song người bố lại còn thương tình đứa con bất hiếu ấy, cho nên lại khai rằng tại ông ta quở trách phải con dao cho nên bị thương như vậy, chứ không phải là đứa con có cái gan làm cái thủ đoạn tồi bại nghịch nhân thế. Nhưng thiết tưởng một đứa trẻ bảy nhiêu tuổi đầu mà làm càn như vậy, nếu quả thực bụng dạ nó như đã thú, thì nên trừng phạt một cách nghiêm để làm gương cho ... ở khác.

MAGA ĐEN

Hạng tốt, nhỏ mình, bóng sợi, hoa đẹp. Giá đặc biệt : 1$00 một thước.

V. DEMANGE Hanoi

AI MUỐN HỌC TIẾNG PHÁP MỘT MÌNH ?

Nếu mua quyển LA LANGUE FRANÇAISE EXPLIQUÉE EN ANNAMITE của ông Nguyễn-hoài-Đĩnh, Nguyễn-Điền và Nguyễn-bá-Phổ. Giá 0$80 ở xa thêm 0$20 cước.

Viết thư cho M. Nguyễn-hoài Đĩnh trường Yên-thành, Hanoi. 5.875

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu bào chế Montès, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

Viết thư mà hỏi giá.

CHỈ CÓ MỘT THỨ THÔI

Thuốc đau mắt vàng rất công-hiệu mà quý-khách đã hoan nghênh bấy nay thì ở trên lọ thuốc phải có biên rõ « *COLLYRE JAUNE selon la formule du Dr Casanx* ».

Thuốc cũng vàng, giấy gián lọ cũng vàng mà giấy bọc cũng vàng, các quý khách nên đòi bằng được như thế thì mới khỏi nhầm. 3002

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương binh độ ngũ đẳng Bắc-Âu hội-viên. Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập) Huế.

Ngoại khoa, bộ-sinh, chữa mắt có các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 16 — đến 17 —

KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần

XIN GIẤY LÀM-HƯƠNG : Giá 1$00

Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 13, GẦN hồ số 7*6 Hanoi.

Quyển thứ 7 và thứ 8 đã xuất bản rồi. — Quyển xã-hội tiểu-thuyết « Những kẻ khốn nạn » thứ 7 và thứ 8 (Les Misérables de Victor Hugo, Livres 7e et 8e) đã xuất bản rồi.

Quyển này dày 319 trang, giá bán mỗi quyển . . . . . 0$65

Ở xa, xin đính thêm tiền cước gửi Recommandé, mỗi quyển 0$20

Cả 5 quyển gửi Recommandé làm một gói. . . . . 0$50

Bờ hè tắm. — Hồi 4 giờ chiều hôm qua một quãng đường bờ hè ở góc đường Victor Hugo bị lún vì cái cống thông nước ở quãng ấy bị hư hỏng. Được tin ấy người sở tuần-phủ đã cho người đến chữa ngay cho khỏi xảy ra sự gì trở ngại cho khách đi đường.

Nhảm xe đạp. — Hồi 5 giờ chiều hôm qua tôi xe đề cái xe đạp hiệu « Terrot » ở vệ hè một mặt trong ra phố hàng Bông và một mặt trông ra con đường Henri d'Orléans gần hiệu Demange, thì ra về tôi thấy xe đạp tôi mất mà để lại một cái xe hiệu « Terrot » hình thức giống hệt như vậy ; vậy ông nào có đi nhầm cái xe của tôi xin mang lại số 213 phố hàng Bông mà đổi, vì cái xe lạc vẫn để tại nhà tôi.

Hồ-văn-Bản
213, Rue du Conton Hanoi.

5.886

Một tuần lễ chiếu bóng rất đặc biệt

Tại rạp CINÉMA PALACE Hànội

Từ thứ tư 15 đến thứ ba 21 septembre 1926

GRIBICHE

Tích chuyện vui 8 đoạn.

GRIBICHE ! Tên một cậu bé rất khôn, tả nhiều cách trí thức thông minh mà trường mà người nhớn cũng lắm người hỏ để đã theo kịp.

GRIBICHE ! rất ngoan, có hiếu với mẹ và lòng trung thực, không hề gian tham chúc nào. Trẻ con được như thế tưởng cũng là ít có.

Chuyện này tầm thường mua vui mà thôi, như mua vui rất có ích, có thể là một bài học tốt cho dân con em vậy !

Cần mua quốc-trái Đông-pháp 50$00 trả giá rất cao, hỏi tại : Fonderie Tonkinoise, Hoàng-xuân-Lan, 53 bis Avenue Henri d'Orleans, Hanoi.

AI LÀ NGƯỜI BẮC KỲ CŨNG CẦN PHẢI BIẾT !

Một quyển sách có 3 đạo nghị-định của quan Thống-sứ Bắc-kỳ :

1° *Ngạch thuế-thân ở Bắc-kỳ sửa đổi lại.*

2° *Việc khẩn đất ở miền trung-du và thượng-du Bắc-kỳ.*

3° *Ngạch thuế điền-thổ sửa đổi lại.*

Mỗi quyển . . . . 0$15
Tiền cước thường . . 0,05
Tiền cước Recommandé thêm 0,10

Thư và mandat gởi cho :

M. LÊ-NGUYÊN-ÚC
61-63, Rue du Coton
HANOI

5701

TRUNG BẮC HỌC HIỆU

Phố Nhà-thờ (Rue G. Lamblot) số 22, Máy nói số 150

Hiệu-trưởng : PHẠM-HUY-LỤC

Là trường tư-thục của báo Trung-bắc mở ra có đủ năm lớp sơ học kiêm-bị như các trường Pháp-Việt Nhà-nước. Chương-trình học cũng theo như chương-trình nhà nước, song chú trọng nhất về Pháp-văn và Quốc-văn.

Giấy xin học gửi đến ông hiệu trưởng tại số 22 phố Nhà thờ (Rue Lamblot) trước đến Ủng và dính thêm một tờ giấy khai-sinh. Học-trò không có người nhà đưa đến xin học thì học-hiệu không nhận.

Kẻ trộm đâm lính cảnh-sát.—Ngày hôm qua vào hồi 3 giờ 15, hai người lính cảnh sát số 126 và 1.17 đi tuần thấy có hai người mang một gói quần áo ở trong nhà Hội-vũ đi ra, khi trông thấy hai người cảnh-sát thì họ ở tổ chạy. Hai người lính cảnh-sát rượt theo hai đứa thì chúng nó bỏ lại một tí quần áo, một đứa chạy ra đường cho qua Nam, một đứa chạy ra đường Félix Faure, thì bị người lính số 126 theo kịp. Thằng kẻ trộm nảy sinh ra sự nói người lính cảnh sát, đâm phải người này ba nhát dao, may sau có một người lính giáp nên mới bắt được tên kẻ trộm. Tên nó là Nguyễn-văn-Minh, bị can án 11 lần, nay lại vào nhà Lê-văn-Thìn ở số 9-a trong ngõ Hội-vũ ăn trộm cùng với tên kẻ trộm nữa chạy thoát, người lính cảnh-sát đã đưa vào nhà thương.

Ở TẠM-ĐÀO ĐÃ VỀ

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé

55 nhà 5, phố Thợ-nhuộm. Giây nói 395

Xét-nghiệm máu-mủ, đờm-rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh tiêu, bệnh đau dạ dày, đau ruột, bệnh đàn-bà và bộ-sinh, vân vân.

Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.

Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 4 giờ đến 6 giờ 30 chiều.

Trừ ngày chủ-nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ rưỡi đến 12 giờ trưa, có hẹn ngày và giờ cho bệnh-nhân đến chữa. 5854

Quan Đốc-tơ Bi-cơ-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, sốm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng sài trẻ-con.

Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Gio, số nhà 33, Hanoi, dây nói 314.

Quan Đốc-tơ có cả nhà cho người đến ngủ 6m đến năm, sĩ cần lại bồi.

Hội-chợ Hanoi

Mọi việc ở Hội-chợ năm nay sẽ bắt đầu từ ngày 28 Novembre, đến ngày 12 Décembre thì thôi.

Tin sau cùng

Nước Pháp

Cái chánh sách kiệm nước

Sáng hôm nay hội-đồng các quan thượng thư đã soạn xong nhiều bản lệnh về việc thanh-giảm các khoản chi tiêu, và về việc bãi nhiều chức ở các bộ.

Thổ-nhĩ-kỳ

Việc tàu Lotus

Ngày hôm nay phái-bộ Thổ đã khởi hành ở Angora, đi đến La Haye để dự cuộc trọng-tài về tàu Lotus.

Trung-hoa

Việc chiến tranh

Hán-khẩu vẫn yên. Võ-Xương vẫn kháng cự lại với quân Quảng-châu.

Việc nước Đức

Dịch tễ

Ở miền Hanovre có dịch sốt rét đau ruột đề-đội. 1.200 người bị đau, vào nhà thương phục thuốc, 38 người chết.

Hoa-kỳ

Thủy tai

Vì lụt-lội ở miền Laena, tỉnh Newmexico, các trại giống bông tổn hại mất 2 triệu dollars.

Tại hội Vạn-quốc

Đại hội-đồng

Đại hội-đồng hoãn công việc đến ngày chủ-nhật 21 septembre để cho các tiểu ban làm việc.

(*Indopacifi*)

CUỘC SỔ SỐ

của hội Trung-Bắc hỗ tương tế và hội Trung-Bắc kỹ nông công thương tương tế

(LOTERIE DE LA MUTUALITÉ)

Có 105 vé được trúng giải, chia ra như sau này :

1	vé được	5.000$00	
1	»	1.000	00
1	»	500	00
34	»	75	00
34	»	50	00
34	»	25	00

NƠI VÀ NGÀY MỞ SỔ. — Đến 15 octobre 1926 thì mở sổ tại tòa Đốc-lý Hanoi

NƠI PHÁT TIỀN NHỮNG VÉ ĐƯỢC TRÚNG GIẢI. — Những vé được trúng giải thì tính bạc tại nhà Đông-Pháp Ngân-hàng, Hanoi

GIÁ BÁN : mỗi vé . . . . 1$00

Có bán vé tại Bản-quán

Các ngài ở xa gửi mua, xin nhớ dính thêm tiền cước Recommandé tính như sau này :

Từ 1 vé đến 10 vé, tiền cước Recommandé : 0$20

Từ 1 vé đến 20 vé, tiền cước Recommandé : 0 30

Xin mua mau, mau, kẻo hết ! ! !

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Hội đồng cứu tế dân bị lụt. — Hội đồng cứu tế dân bị lụt ở Hải-phòng do những thân hào Tây, Nam mới dựng đã họp vào ngày thứ ba 14 Septembre 1926 ở buồng hội-đồng tòa Đốc-lý, do quan Đốc-lý Krantheimer chủ-tọa. Hôm ấy hội-đồng bàn dựng sổ quyên và cách thức gửi những sổ quyên ấy vào nơi tổng sở to, cùng các thương-điếm lớn để nhờ quyên hộ, và phần người Nam thì hội-đồng định rằng sẽ giao những sổ quyên cho người nào do một ông hội-viên ta có chân trong hội-đồng cứu tế giới thiệu. Về phần người Trung-hoa, các ông hội-viên xin với quan Đốc-lý cho phép họp tại tòa Đốc-lý những nhà đại thương như lần quyên về dịp giá tiền tây cao độ trước để dễ việc giao những sổ quyên. Các ông hội-viên ta cũng xin họp những thân-hào để bàn việc quyên thì quan Đốc-lý ưng thuận cả.

Có nhiều ông hội-viên bàn việc tổ chức mấy tối hát để quyên tiền thì hội đồng bằng lòng, song những buổi làm phát lấy nếu là của các nhà từ-thiện nào tổ-chức thì hội-đồng cũng phải trông nom cẩn-thận để ngăn ngừa những khoản chi-tiêu nhỡm nhí cho số tiền thu vào được khá. Vậy thì những nhà hát nào nói hát giúp dân bị lụt mà không có phép của hội-đồng cứu tế cho đều cấm chỉ.

Hội đồng định sẽ điều đình với các ông chủ những nhà chớp bóng trong thành phố để chớp những phim ảnh thật hay để lấy tiền quyên cho được nhiều.

Nhà Đông-pháp ngân hàng và Pháp Hoa ngân-hàng sẽ có bảng yết nói rõ rằng ở hai nơi ấy đều có sổ quyên dân bị lụt để những người từ-tâm quyên ngay ở đấy cho tiện.

Phàm những sổ quyên đều có chữ ký của quan Đốc-lý cả ; còn số tiền quyên được sẽ giao ngay cho M. Virgitti là chánh văn phòng tòa Đốc-lý thu nhận để ngài gửi thẳng lên Đông-pháp ngân hàng Hà-nội ghi vào ngân khoản số 8.897.

Trước khi giải tán, quan Đốc-lý có gửi ơn các ông hội viên đã vì việc công-ngươi cực với nhau-loại mà cùng họp hội-đồng đông đủ để giúp ngài làm việc từ-thiện. Sau ngài nhắc lại các ông hội viên ta và Trung-hoa nên kịp họp ngay những nhà thân thương trong thành phố để giải quyết các việc cho thanh thỏa.

Ai tin. — Có tin rằng M. Đinh-văn-Khoan làm việc tại hãng tàu biển Messager es Maritimes tạ thế tại số nhà 69 phố Đường-sắt, ngày 15 Septembre để cất đám an táng ở ngã ba đa chùa Dư-hàng.

Vậy có lời chia buồn với tang gia.

Xảo trẻ con. — Ngày 13 Septembre người ta vớt được ở sông Cửa-cấm gần quan-lớn đầu một cái xác đứa trẻ con giai độ mấy tháng, tội lắp từ sáng đến lại bị ẩn khám và cho đem vào nhà xác.

Cam ẩn. — Nguyễn-thị-Hai 45 tuổi nhà ở Lạc-viên thuộc hộ lụa phải tòa án trừng trị Hải-phòng phạt hai tháng tù về tội chứa đồ ăn cắp thì viên rồi số Mật-thám đã cho bắt tống giam.

Tại xóm cô đồng — Sau cái đêm hôm 13 septembre, các chị em nào nhanh chân chạy được thì ngay ngày 14 14u lếch-thếch chiếu rươu sắp đến rủ nhau đi lánh nạn để tránh tiếng « lọ sa » là cái tiếng rất khả-ố trong xóm nông-lâu-ẩn kiếng kị xưa nay. Bấy là nói ở xóm dưới mà thôi, chứ còn xóm trên ngõ cho chị em tuy có ngớp sợ, nhưng giọng ca cầu hầm vẫn còn nghe vẳng-vẳng, thế mới biết cũng thuyền mà khác hội, chị em xóm dưới đang lo lánh nạn lên mạn trên thì mạn trên ngập lụt ; ra mạn bể thì mạn bể có tin đồn giặc giã không yên ; nghĩ tình cảnh lác nhỉ mà đáng thương !

Nghe nói việc bắt chị em xóm dưới đi khám vi-trùng về cái tối hôm 13 trước là bởi đâu có mấy ông quan-viên nào đó được chị em quá thương yêu trao xương gửi thịt và gửi luôn cả cái vi-trùng, nên các ông ấy mới đến thử tổ các, nên chi mới xảy ra nỗi-nỗi này. Song dư-luận vẫn tin một điều rằng chị em làm nghề cờ-xướng cũng có môn-bài chịu thuế, chẳng lẽ quan trên lại không xét thế cho sao ; vậy thì những chị em đã phải bắt cứ vì tiền tâm, nếu thật trong mình không có vi-trùng thì rồi ra lại được về chốn cũ mà xênh phách như xưa, ngại gì.

X la cảo

PHÚC-YÊN

Vì hai hào mà đánh chết một mạng người. — Vào hồi 4 giờ chiều hôm 15 septembre vừa rồi ở gare Đông-anh có xảy ra một việc rất thê thảm, ai nấy trông thấy cũng lấy làm sợ-hãi.

Số là có hai người làn ông ở miền bị lụt lên vùng Đông-anh mua mạ, lúc trở về vào gare Đông-anh lấy 2 cái vé về Hanoi ; lần trước đưa 36 xu tiền trình, thì người bán vé không bán, lần sau đưa 4 hào bạc, thì người bán vé bán cho một 1 cái vé đi Hanoi hết 0$18 và giả lại cho 2 xu. Thấy vậy người lấy vé kêu hỏi rằng : « tôi đưa ra 4 hào lấy hai vé kia mà, sao lại chỉ phát cho có một cái mà lại chỉ giả lại có 2 xu ». Người bán vé chỉ là chỉ đưa có 2 hào lấy một vé. Người kia cứ nói là còn 2 hào, thì người phát vé lại cứng cổi là không sẽ ; rồi cụ người kia phải chịu thôi mà đi ra sân. Tuy vậy mà vẫn tức còn có chửi đưa nay lấy không 2 hào. Khi người bán vé khóa buồng giấy ra thấy chửi lỉnh nói lẩn rằng : « đánh chết thằng kia đi cho ông ». thì liền hãy 2, 3 tên nghe đâu toàn là những quân bất-tế và phu điếm ở đó chạy lại tâm lấy người kia mà đánh, đến cổng chào, đến cổng tay, chỉ trong vậy phút thì người kia ngã ra chết ngay. Trưởng phố lập tức đi trình, quan sở tại đã tới khám và cho chôn. Những tên hung-tuồi đã bị tống giam rồi. Mong rằng quan trên sẽ trừng-trị những quân hung-ác ấy một cách nghiêm nhặt.

C. lai cảo

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn báo-quản gửi đến chỗ mới, thì gửi cho báo-quản 1 giấy quán báo, chữa lại thế nào thì biểu rõ rằng vào đấy, và gửi theo hai hào (0$20) bằng tem cũng được) để chi tiền giấy quán báo.

Đổi ai không gửi tiền theo thì sở đi nguyên như cũ hoặc phải trả nặng hơn.

So 65

BẮC-TÔNG

Dương-gia-tướng

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Tiên thái-hậu nói :

— Con ngựa ấy chẳng có không ăn, chính là cái lỗi tại các người chăn nuôi không được cẩn-thận đó.

Quan nuôi ngựa tâu rằng :

— Giống tốt thường vẫn khó nuôi. Nay đã chẳng có không ăn, tất là bị bệnh. Dám xin thái-hậu giáng chỉ cho có kẻ nào chữa được, sẽ ban trọng thưởng. Nhân đó mà biết rõ tình ngựa thì cách chăn nuôi may ra mới được vạn-toàn vậy.

Tiên thái-hậu nghe lời, tức thì treo bảng cầu thầy thuốc chữa ngựa. *Mạnh lương* nghe tin, nghĩ thầm trong bụng rằng : Nếu kể ta thành, mà đem được con ngựa ấy về triều, thật là một cái phúc lớn của triều đình *Đại-Tống* vậy.

Mạnh lương nghĩ vậy, mới chạy đến chỗ treo bảng, nhận với quân canh-thủ. Quân canh-thủ đưa vào nộp *Tiên thái-hậu*, *Tiên thái-hậu* hỏi rằng :

— Nhà-ngươi có biết chữa thuốc cho ngựa à ?

Mạnh lương tâu rằng :

— Muôn tâu thái-hậu ! Kẻ hạ-thần tôi là người dáng cả hèm trước. Nguyên kẻ hạ-thần cũng có hiểu ý-lý, sử như con ngựa ấy thì kẻ hạ-thần chỉ xin chữa trong ba ngày, quyết phải khỏi bệnh.

Tiên thái-hậu phán rằng :

— Nhà ngươi chữa cho con ngựa ấy được khỏi bệnh thì ta sẽ ban chức cho.

Mạnh lương lạy tạ lui ra. Quan nuôi ngựa đưa *Mạnh lương* đến xem bệnh cho ngựa. *Mạnh lương* ngẫm nghĩa hồi lâu, rồi nói :

— Con ngựa trắng độc nặng lắm, nên phải quét rửa chuồng ngựa cho thật sạch, rồi sau sẽ cho nó ăn thuốc trong.

Quan nuôi ngựa nghe nói, cũng lấy làm phải. Nguyên từ thuốc bột của *Mạnh lương* hồ rắc hôm trước là một cái ma-dược, con ngựa ngửi phải, tránh ra bằng ấy, ai không biết tưởng là có bệnh.

Đến khi chuồng ngựa quét rửa sạch sẽ rồi, *Mạnh lương* đem rắc thứ thuốc bột ấy vào trong máng cho ngựa ăn. Cách ngày hôm sau, khỏe-mạnh như thường.

Quan nuôi ngựa vào tâu với *Tiên thái-hậu* rằng :

— Muôn tâu thái-hậu ! người chữa thuốc ngựa đã chữa cho con ngựa được khỏe mạnh.

Tiên thái-hậu rất bằng lòng, truyền gọi *Mạnh lương* vào mà phán bảo rằng :

— Nhà-ngươi có cái công chữa được con ngựa tuấn-mã của ta, nay *Yên-châu* đang khuyết một chức tổng-quản, ta cho nhà-ngươi được lĩnh chức ấy.

Mạnh lương nghĩ thầm : Ta chỉ vì muốn lấy trộm con ngựa tuấn-mã này mà lỗi phải bao nhiêu tâm-tư, chứ há phải tham gì một chức tổng-quản.

Mạnh lương nghĩ được một kế liền qui xuống tâu rằng :

— Muôn tâu thái-hậu ! Con ngựa mới khỏi bệnh, khí-huyết chưa được sang-tán, nếu điều dưỡng không khéo mà bệnh lại phát thì khó lòng chữa được. Nay tuổi-hạn đã ban ân cho kẻ hạ thần được lĩnh chức tổng-quản ở *Yên-châu*, kẻ hạ-thần xin đem con ngựa ấy đến trị-sở, để rèn tập trong mấy ngày, mới có thể giữ được hoàn-toàn vô ngại.

Tiên thái-hậu phán rằng :

— Nhà-ngươi nói có lẽ phải.

Tiên thái-hậu truyền cho *Mạnh-lương* được đem con ngựa ấy đi sang *Yên-châu*. *Mạnh lương* vâng lệnh, cưỡi ngựa ra đi, thẳng đường phóng về *Giai-sơn-trại*. Quân do thám thấy vậy, vội vàng chạy về *U châu*, phi báo *Tiên thái-hậu*.

Tiên thái-hậu nghe báo, giật mình kinh sợ mà rằng :

— Nếu vậy thì ta mắc mưu đứa gian-nhân rồi !

Nói xong, tức thì sai *Tiên-thiên-hựu* đem quân *khinh-kỵ* đi đuổi theo. *Tiên-thiên-hựu* vâng lệnh, đem quân đi đuổi. *Mạnh lương*, Một đoàn khinh-kỵ, khác nào như gió cuốn mây bay vậy.

Bấy giờ *Mạnh-lương* đã đi khỏi *U châu* được độ hai trăm dặm, còn cách ải quan cũng chẳng xa bao nhiêu. *Mạnh-lương* nghĩ thầm trong lại thấy cát bụi ngất trời, biết là có quân *Liêu* đuổi theo, mới phóng ngựa chạy thẳng đến trước cửa ải-quan để vô bên *Tống*.

Quan canh-thủ trông thấy *Mạnh-lương* vội-vàng vào báo với *Dương-diên chiêu*. *Dương diên-chiêu* sai bọn *Nhạc thăng* và *Liêu tán* đem quân ra tiếp ứng. *Nhạc thăng* vừa đem quân ra thì gặp *Mạnh lương* chạy đến. *Mạnh-lương* mừ-rỡ mới đem, miệng tạ hồng-hộc mà kêu lên rằng :

— Quân *Liêu* đang đuổi theo ở phía sau kia, ta nên phải đề phòng mới được.

Nhạc thăng nói :

— Tướng-quân cứ chạy vào trong cửa quan, để tôi kháng-cự cùng quân giặc.

Mạnh-lương tâu thì phóng ngựa đi qua cửa quan, tiến thẳng vào trong trại, còn *Nhạc thăng* thì dàn thành trận-thế, để đợi quân *Liêu* tiến đến. Chỉ trong chốc mắt thì người-ngựa nước *Liêu* là *Tiên-thiên hựu* đã mắc giáo thủ ngựa mà tiến đến nơi.

Tiên thiên-hựu quát to lên rằng :

— Quân phản-nghịch kia lấy trộm con ngựa *Tác sương* của nước *Đại-Liêu* ta muốn được toàn tính-mạng, phải mau mau nộp trả, nếu không thì xuất ra phá vỡ được cửa quan rồi, sẽ giết chết hết chẳng còn sót một mống nào.

Nhạc-thăng nói :

— *Liêu tặc* kia ! Ngày nay lại dám đem quân đến đây mà trêu ghẹo chàng ta chăng !

Nói xong, liền thúc ngựa xông vào đánh *Tiên thiên-hựu* hai bên giao chiến hơn bốn mươi hợp mà chưa phân thắng bại. *Tiên tán* thấy vậy, liền thét lớn xông vào đánh. Quân khinh kỵ, xung đột tiến ra thành ra quân *Liêu* hai mặt ; trước sau đều bị quân *Tống* đánh gấp.

Tiên thiên hựu biết sức không địch nổi, quay ngựa bỏ chạy. Quân *Tống* thừa sức đuổi theo, quân *Liêu* giẫy xéo lên nhau mà chết, không biết bao nhiêu mà kể. Bọn *Nhạc thăng* đuổi theo đến tận *Thiên-châu*, rồi mới thu quân về trại.

Nhạc-thăng đem việc phá vỡ quân *Liêu* nói với *Dương-diên-chiêu*. *Dương diên chiêu* thấy đã lấy được con ngựa *Tác-sương*, lại nghe tin phá vỡ quân *Liêu*, rất lấy làm mừng rỡ.

Dương diên-chiêu hỏi *Mạnh-lương* rằng :

— Vì cớ chi mà tướng quân lại tự-nhiên bỏ trốn sang *U châu* ?

Mạnh-lương mới thuật hết đầu đuôi mọi việc cho *Dương diên chiêu* nghe. *Dương diên-chiêu* lạy tạ *Mạnh-lương* mà bảo rằng :

— Tôi nhờ ơn tướng quân đã lấy được bát cốt thân phụ tôi về đây, để tôi xin hầu mệnh thân-mẫu tôi đem về quê nhà an táng và đem con ngựa *Tác-sương* này về dâng nộp thánh-thượng.

Dương diên-chiêu cất đặt đâu đấy rồi, liền sai người đem con ngựa *Tác sương* về *Biện-kinh* để dâng *Tống Chân-tôn*. *Tống Chân-tôn* thấy được con ngựa, xiết bao mừng rỡ, bèn các quan triều thần rằng :

— *Dương diên-chiêu* tuy khi ra trấn-thủ ở ngoài ải quan, thu-phục được mấy viên lương-tướng, ngày nay lại cướp được chiến ngựa *Tác sương* đem về dâng nộp, thế thì có cái công rất lớn, ta nên phải trọng thưởng mới được. (*Còn nữa*)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

L'instant fut épouvantable. Le ravin était là, inattendu, béant, à pic sous les pieds des chevaux, profond de deux toises entre son double talus : le second rang y poussa le premier, le troisième y poussa le second ; les chevaux se dressaient, se rejetaient en arrière, tombaient sur la croupe, glissaient les quatre pieds en l'air, pilant et bouleversant les cavaliers, aucun moyen de reculer, toute la colonne n'était plus qu'un projectile, la force acquise pour écraser les anglais écrasa les français, le ravin inexorable ne pouvait se rendre que comblé, cavaliers et chevaux y roulèrent pêle-mêle se broyant les uns les autres, ne faisant qu'une chair dans ce gouffre, et, quand cette fosse fut pleine d'hommes vivants, on marcha dessus et le reste passa. Presque un tiers de la brigade Dubois croula dans cet abîme.

Ceci commença la perte de la bataille.

Une tradition locale, qui exagère évidemment, dit que deux mille chevaux et quinze cents hommes furent ensevelis dans le chemin creux d'Ohain. Ce chiffre vraisemblablement comprend tous les autres cadavres qu'on jeta dans ce ravin le lendemain du combat.

Notons en passant que c'était cette brigade Dubois, si funestement éprouvée, qui, une heure auparavant, chargeant à part, avait enlevé le drapeau du bataillon de Lunebourg.

Napoléon, avant d'ordonner cette charge des cuirassiers de Milhaud, avait scruté le terrain, mais n'avait pu voir ce chemin creux qui ne faisait pas même une ride à la surface du plateau. Averti pourtant et mis en éveil par la petite chapelle blanche qui en marque l'angle sur la chaussée de Nivelles, il avait fait, probablement sur l'éventualité d'un obstacle, une question au guide Lacoste. Le guide avait répondu non. On pourrait presque dire que de ce signe de tête d'un paysan est sortie la catastrophe de Napoléon.

D'autres fatalités encore devaient surgir.

Etait-il possible que Napoléon gagnât cette bataille? nous répondons non. Pourquoi ? A cause de Wellington? à cause de Blücher? Non. A cause de Dieu.

Bonaparte vaincueur à Waterloo, ceci n'était plus dans la loi du dix-neuvième siècle. Une autre série de faits se préparait, où Napoléon n'avait plus de place. La mauvaise volonté des événements s'était annoncée de longue date.

Il était temps que cet homme vaste tombât.

L'excessive pesanteur de cet homme dans la destinée humaine troublait l'équilibre. Cet individu comptait à lui seul plus que le groupe universel. Ces pléthores de toute la vitalité humaine concentrée dans une seule tête, le monde montant au cerveau d'un homme, cela serait mortel à la civilisation si cela durait. Le moment était venu pour l'incorruptible équité suprême d'aviser. Probablement les principes et les éléments, dont dépendent les gravitations régulières dans l'ordre moral comme dans l'ordre matériel, se plaignaient. Le sang qui fume, le trop-plein des cimetières, les mères en larmes, ce sont des plaidoyers étendus. Il y a, quand la terre souffre d'une surcharge, de mystérieux gémissements de l'ombre, que l'abîme entend.

Napoléon avait été dénoncé dans l'infini, et sa chute était décidée.

Il gênait Dieu.

Waterloo n'est point une bataille ; c'est le changement de front de l'univers.

X

Le plateau de Mont Saint-Jean

En même temps que le ravin, la batterie s'était démasquée.

Soixante canons et les treize carrés foudroyèrent les cuirassiers à bout portant. L'intrépide général Delord fit le salut militaire à la batterie anglaise.

Toute l'artillerie volante anglaise était rentrée au galop dans les carrés. Les cuirassiers n'eurent pas même un temps d'arrêt. Le désastre du chemin creux les avait décimés, mais non découragés. C'étaient de ces hommes qui, diminués de nombre, grandissent de cœur.

La colonne Wathier seule avait souffert du désastre; la colonne Delord, que Ney avait fait obliquer à gauche, comme s'il pressentait l'embûche, était arrivée entière.

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

XI-bội tiểu-thuyết, của ông Victor Hugo

NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch.

(Tiếp theo)

Cái thời-gian đó là một thời-gian khá úy thay. Không ngờ mà lên đến cao lại gặp cái rãnh sâu hoắm như thế này, ở ngay dưới chân ngựa, hai bên bờ nom xuống lòng đường sâu chừng hai đầu người; mà nào có thể lui được, hàng quân thứ nhì chạy luôn dàng sau lên ẩn hàng quân thứ nhất xuống hố, rồi hàng thứ ba lại lên ẩn hàng thứ nhì, dồn cả nhau xuống hố sâu; ngựa thấy nguy trước mặt cũng cố dừng lại, cất đứng bắn lên, đến nỗi con nào cũng thành ngã ngửa, chồng bốn vó lên, mà té nhào xuống hố, đè lên người cưỡi, không tài nào kìm hãm lại để mà lui được nữa, cả quân-lơn thành ra như một viên đạn lăn vào, cái dự-lực chạy nhanh tính để mà đè bẹp quân Anh, hay đâu lại hóa để đè bẹp quân Pháp, cái hào độc-địa quyết phải lấp cho đầy bằng người với ngựa, thì mới đi qua được. Gần chia ba một phần đại-đội của ông *Dubois*, vừa người vừa ngựa đổ nhào cả vào cái rãnh đó, thịt tan xương gẫy, trộn lộn cùng nhau, khi đã phẳng bớt, hậu-quân mới trèo qua mà tiến.

Đó là khởi đầu cuộc thất bại.

Dân bản-xứ truyền tụng với nhau rằng, cả thảy hai nghìn ngựa với nghìn rưỡi người, hôm ấy đã đem lấp con đường trũng *Ohain*, sự ước lượng ấy chắc cũng có ngoa đôi chút. Cái số đó hẳn là tính cả những xác người chết ở xung-quanh, hôm sau trận đem xô xuống đó.

Nhân đây xin nhớ rằng đại-đội *Dubois* đó, chính là đại-đội quân, một giờ về trước, đã đánh trận riêng lấy được cờ của *ba-tay-đông Lunebourg*.

Trước khi hạ chiến-lệnh, sai cả đạo giáp-kị của ông *Milhaud* này, thẳng lên xông trận giặc, thì vua Nã-phá-luân cũng đã chiếu ống dòm mà xem đất trận kĩ lắm rồi, nhưng ngài không nom được thấy con đường trũng đó, bởi vì đứng xa mà nom chỗ ấy thì phẳng lì không có gợn, không có gồ-ghề chi cả. Duy ngài nhận ra được cái nhà thờ ở góc con đường *Nivelles*, thì ngài cũng đã ngờ-ngợ, vì nhà thờ đó chính là chỗ rẽ vào con đường trũng đó, cho nên ngài mới cúi xuống hỏi tên dưa-đường *Lacoste* xem trên đỉnh cao-nguyên có chỗ nào vấp-váp chăng, thì tên ấy trả lời rằng không. Than ôi! có lẽ vì một cái lắc đầu của thằng nhà-quê đó, mà Nã-phá-luân đại-đế mất thiên-hạ.

Nhưng nói cho phải, thì trận ấy bên quân Pháp còn gặp nhiều nỗi rủi-ro khác nữa.

Giờ ta nên xét nghĩ, trận ấy Nã-phá-luân lý ưng có thể thắng được không? Ta nói rằng không. Không là bởi Huệ-linh-tôn, hay là bởi *Blücher*? Không phải cả. Nã-phá-luân thua trận ấy là bởi lòng trời.

Vì nếu Nã-phá-luân mía lại còn được trận Hoa-tiết-lô nữa, thì chẳng phải là ngược với cái công-lý của thế-kỉ thứ mười-chín này lắm ru! Cho nên ngoại giả cái việc rủi-ro vô-phòng kể ở dây, trong thế-sự lại còn sẵn xảy ra nhiều việc khác nữa, toàn là những việc không có chỗ dựng cho ông Nã-phá-luân cả. Những việc lỡ-làng sắp có sau này không phải là không có điềm gì báo trước.

Chẳng qua là trong vận-hội trời đất đã đến cái thời-buổi người vĩ-đại ấy phải ngã rồi.

Con người ấy cái trọng-lực to quá, đến nỗi đã làm xiêu đổ cả cái cân cân sinh-mệnh của nhân-loại. Một con người ấy quan-hệ cho thế-giới hơn cả cái sổ tổng-công hết thảy những người khác. Cả bao nhiêu mãnh-lực của loài người tụ cả vào trong óc một người, nếu mà cứ thế mãi, thì cuộc văn-minh của thế-giới cũng phải bại-hoại. Cho nên cái lẽ công-bằng tối-cao, tối-thượng, tối thanh-liêm của trời đất nghĩ đã đến ngày phải liệu sao đây mới được. Ý chừng cái thượng-lý, cái lẽ thường-tồn của vũ trụ, nó vẫn đứng làm mực thước cho mọi sự luân-chuyển trong vô-hình giới, và trong hữu-hình giới, thấy vận một người lên đến quá cao như thế cũng đã phải khiếu-nại với thượng-đế rồi. Những vũng máu chảy khói lên nghi ngút, những tham-nhũng-địa chôn người chật quá, những mẹ khóc con, những vợ khóc chồng, ấy là những cách oán hận kêu trời khá kinh cho những đứng anh-hùng hào-kiệt. Phàm khi nào đất phải chịu nặng quá, thì trong bóng tối tự hồ có những tiếng rên, dưới vực sâu nghe thấu.

Vua Nã-phá-luân đã bị tố-cáo với Trời Đất, cho nên Bề-tiền đã nghị án trận này thế tất là thua.

Ông Nã-phá-luân tung-hoành thái quá, đã vướng mất Chúa-Trời.

Hoa-tiết-lô không phải là một trận thường, Hoa-tiết-lô là một cuộc biến-đổi phương-diện của vũ-trụ.

X

Cái cao-nguyên Mont-Saint-Jean

Cái khe sâu đã lộ ra thì cả bộ pháo-thủ của quân anh cũng lộ.

Sáu-mươi khẩu đại-bác và mười ba cái phương-bình quân Anh, chĩa ra mà bắn như thể bắn bia bảy trước mặt vậy. Ông hùng-tướng *Delord* nước Pháp giơ tay chào quân pháo-thủ nước Anh.

Bao nhiêu đại-bác nhẹ của quân Anh đều phi nước đại mà chạy vào giữa các phương-bình. Quân giáp-kị Pháp không thể kịp dừng chân lại nữa. Cái cơn khốc-hại chỗ con đường trũng làm cho họ chết nhiều mà không làm được cho họ thất vọng. Thật là những bậc người, càng giảm số lại càng nhiều can-đảm.

Số là trong cuộc bại-hoại chỗ khe sâu, chỉ tiếc có một câu-lơn *Walhier*, còn câu-lơn *Delord*, thì may nhờ có ông *Ney* đã sớm biết được cơ nguy-hiểm, mà hô cho tránh về bên tay trái, cho nên đến đỉnh cao-nguyên hãy còn đủ số binh mã.

(Còn nữa)

Những hồi tờ đầu, đã in thành bốn quyển, một bên chữ Pháp, một bên quốc-văn, bán giá như sau này :

Quyển I	223 trang, bán		0 $ 50
— II	208	—	0 45
— III và IV	150	—	0 35
— V và VI	191	—	0 45
— VII và VIII	310	—	0 65

Ở xa phải trả thêm tiền cước, mỗi quyển. . . . . 0 $ 20

Cả năm quyển gửi làm một gói 0 80

Luận thế-lực tiểu-thuyết

(Trích dịch âm-băng thất văn tập)

(Tiếp theo)

Ba là châm chọc : cái sức hun và sức thấm, thì phải dần dần, cái sức châm chọc, thì lại cốt cho mạnh; cái hun và thấm, cốt cho cái người cầm thụ không biết, cái sức châm chọc, cốt cho người cầm thụ biết ngay. Châm chọc là khiến cho người ta trong giây phút, bỗng sinh ra cảm xúc khác, mà tự mình không cần trở lại được. Mình vẫn tỉnh khí ấn hòa, thế mà đọc chuyện Lâm sung và Võ-Tòng, thì tóc trên đầu dựng ngược lên; mình đương ở địa-vị vui sướng thế mà đọc đến Tinh-Mân ra viếng Đại-quan, Đại-ngọc chết quán Tiêu-tương, thì hai hàng nước mắt chảy dòng dòng; mình vẫn là người bình tĩnh nghiêm trang, thế mà đọc sách của ông Thực-trai đến hồi Cẩm-tâm và Tuấn-giản, đọc sách của ông Đặc-đường đến thiên Miện-hương và Phong-thủy, thì tự nhiên xúc hứng động tình, thế là cái sức châm chọc đó. Phàm người nào gần óc linh mẫn thì chịu cái sức châm chọc lại càng mau và càng mạnh, nhưng mà châm chọc người ta mạnh lắm hay mạnh vừa, mau lắm hay mau vừa, thì lại cốt nhờ cái sức châm chọc ở trong sách. Cái sự châm chọc ấy, văn tự vẫn không bằng lời nói, nhưng lời nói thì không đi rộng và không để được lâu, cho nên lại phải nhờ đến văn tự, mà trong văn tự, thì lời văn hoa lại không bằng lối tục ngữ, lời đoản ca lại không bằng lời nói bóng, mà có đủ cái sức rất mạnh ấy, không có tiểu thuyết thì nhờ vào đâu.

Bốn là khêu gợi : ba cái sức trước là từ ngoài mà rót vào trong, cái sức khiêu gợi, là từ trong mà trút cho ra. Người đọc tiểu-thuyết, thường hay hóa thân mình vào trong sách, mà làm ông chủ ở trong sách; người đọc sách Gil-Blas-học-ngôn, tất tự vi với Văn-tố-Thất, người đọc Tuyết-đầu-ký, tất tự vi với Giả bảo-Ngọc, đọc sách Nguyệt-hoa-ngân, tất tự vi với Hắc-toàn-Phong và Hoa hàn-Thượng, tự người đọc sách có cái hăng mạnh không có hạng ấy, tất cũng không tin. Ôi đã hóa mình mình vào trong cảnh ấy, thì dương lúc đọc sách, cái mình ấy đi không phải của mình, thật là bỏ hẳn cái nơi này mà vào cái nơi kia, văn tự chuyển đi người ta đến như thế đó. Nếu người chủ trong sách Hoa-thịnh-Đốn, thì người đọc sách cũng muốn hóa thân làm Hoa-thịnh-Đốn, người trong là Lê-phê-Luân, thì người đọc sách muốn hóa thân làm Bá-phá-Luân, người chủ trong sách là Thích ca hay là Khổng-tử, cái phép sâu độ cho người đời, cũng có gì hơn thế nữa.

Bốn cái sức ấy có thể lao lung được một đời, say rượng được muôn việc; giáo chủ ấp được tôn giáo, chính-trị gia lỗ sức được chính đáng cũng nhờ đó cả; nhà làm văn có được một đôi lu, thì là văn hòa, có đủ được bốn đ đo thì là văn thánh; có bốn sức ấy mà dùng ra làm thiện, thì đủ dụng phúc cho ức triệu người; có bốn sức ấy mà dùng làm ác, thì đủ để hại đến trăm nghìn năm, mà thì có tiểu thuyết là đủ dùng để giữ bốn sức ấy, tiểu thuyết đáng yêu! tiểu thuyết đáng sợ thay.

Tiểu thuyết dễ thấm vào người và dễ cảm động lòng người như thế, cho nên cái tính chung của loài người ham sách khác vẫn không bằng ham tiểu thuyết, đó là cái tâm người ta tự nhiên như thế, cho người không thể thay đổi được, suốt cả đời xưa đời nay, khắp cả phương đông phương tây, đã là người thì ai cũng thế, không những là người Trung quốc có cái tính ấy mà thôi đâu. Tính người ai cũng đều ham tiểu thuyết như thế, thì tiểu thuyết ở trong một xã hội, chẳng khác gì không khí chẳng khác gì thóc gạo, muốn tránh không tránh được, muốn bỏ không bỏ được, không sao cũng phải hít, ngày nào cũng phải ăn. Nếu ở trong không khí có chất hẳn, ở trong thóc gạo có chất độc thì những người hít cái không khí ấy, ăn cái thóc gạo ấy, tất phải bằng xanh gầy sọm, sinh ra ốm đau mà thọ mệnh lắt ngắn, đó là cái sự thế tất đến như thế, không đợi nhờ có thí vụ nhà Thương-chính Hà-nội và Saigon cho Linh-trung việc in sổ và bán các giấy in dùng trong sở Thương-chính năm 1927. Tiền bán phải tính bằng bạc và xu.

Điều lệ để tại sở Thương-chính Haiphong.

Ngày 27 octobre 1926 hồi 15 giờ. — Tại nhà Thương-chính Hanoi và Saigon gọi linh-trung các sở và giấy in cho các sở Thương-chính trong năm 1927. Tiền linh-trung phải khai bằng bạc và bằng xu.

Điều lệ để tại tòa ba nhà Thương-chính Hanoi và phòng kế-toán nhà Thương-chính Saigon.

Ngày 25 octobre 1926 hồi 9 giờ. — Tại đạo Hòa-xa phía Bắc, ở nhà ga Hà-nội gọi linh trung cho các đoàn hỏa-xa phía Bắc ở Hà-nội và Trung-kỳ trung-tuần ở Tourane.

Lô thứ nhất. — Bảy vạn bốn nghìn kilos (74.000 k.) dầu để lau trục bánh xe.

Lô thứ hai. — Sáu vạn sáu nghìn kilos (66.000 k.) dầu để lau các tua máy.

Các giấy má về việc linh trung này đã tại phòng giấy ông kỹ-sư chánh đạo hỏa-xa phía Bắc (Bureau de l'Ingénieur Chef de l'Arrondissement des chemins de fer du Nord gare Hanoi) và phòng giấy ông chánh ở Hàng-hải (Service Maritime du Tonkin) tại Haiphong

Ngày 3, 6 và 9 novembre 1926. — Hồi 8 giờ sáng tại sở Kiểm-lâm Hanoi bán đấu giá mấy khu rừng của sở Công-sản.

Rừng tỉnh Phú-thọ và Tuyên-quang thì bán vào ngày 3 novembre.

Rừng tỉnh Hải-ninh và Quảng-yên (trừ đảo La Table không kể) thì bán vào ngày 6 novembre.

Và rừng đảo La Table tại bán vào ngày 9 novembre.

Mỗi đơn xin đấu giá chỉ được mua mỗ khu mà thôi.

Ai muốn biết thêm điều gì nữa thì cứ hỏi tại sở Kiểm-lâm Hanoi, các tòa sứ tỉnh Phú-thọ, Tuyên-quang, Hải-ninh và Quảng-yên cùng các sở Kiểm-lâm Phả-đoan, Pắc-yên-bình Phan-lương, Tuyên quang, Việt-trì, Ao-koi, Tiên-yên, Quảng-yên, Phu-ba-chê, Hongay, Yen-lập và đảo La Table.

BẢN ĐẤU GIÁ

Ngày thứ tư 22 septembre 1926. — Hồi 8 giờ tại sân nhà kho sở phó Thương-chính Haiphong sẽ bán đấu các đồ sau này :

1° Các đồ cũ của sở Thương-chính như là : đèn, cân, thia, bàn ghế, dây tam cổ ở Manille và 5.000 tái dây đã cũ, vân vân.

2° Một cái xe ô-tô hiệu *Buick* cùng các đồ phụ xe.

Trả tiền ngay, thêm 5% tiền lệ phí.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BAO-CHÊ MONTÉS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng da dầy, đau dạ dầy, ăn không ngon, ngủ không yên, thổ tiên. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai : 1 $ 40

Có bán tại : Nhà Ba-chuông, Hanoi

3901

Le PARFUM des HUMANITÉS

(SỬ-KỲ THANH-HOA)

Soạn-giả : E. VAYRAC

Dịch-giả : NGUYỄN-VĂN-VĨNH

Văn chữ Tây và chữ Quốc-ngữ đối nhau, giá mỗi quyển. . . . 2 $ 00

Chữ Tây riêng hoặc chữ Quốc-ngữ riêng, giá mỗi quyển 1.00

Ở các tỉnh, xin tính thêm tiền cước gửi

Recommandé : 0 $ 30 thêm 2 $ 00

nữa 0 $ 20 thêm 1 $ 00

BÁN TẠI BẢN-QUÁN

KÝ TÊN KHÔNG RÒ

Bác-quản xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đòi hỏi báo-quản, thì cho biết cái số tờ ở từ giấy gói báo, hoặc là gửi cho báo-quản cái giấy quản ký, để cho người làm đỡ tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay kỳ tên tắt, hoặc thảo quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quản không biết ai mà trả lời.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Tự do diễn đàn

Câu chuyện thừa-phái

Ngô cùng ông Bức-Chương Đặng-tiêm-Đạt và ông A Hoa

(Tiếp theo)

Sự tuyển bổ

Ông ta thấy về nỗi cử, tử, tìm phải nhiều nỗi thiệt thòi, kẻ cũng đáng thương thật, lắm các ông cũng có công « tập niên đáng hóa » gặp phải cái phong trào xô đẩy, tiến thoái lưỡng nan cho nên ông phải mang tiếng chết giả trong đám lại. Nàng lại đáng bỉ lắm những mối mỏn những bọn đồng nghiệp ông về phái tây học và phái cựu hình để ông hài bảo một cách hợp hội ích kỷ. Nếu ông đã kêu nài mà biết kêu nài cho bạn đồng nghiệp hết thảy kẻ ở sự thế thời thì cái mỹ ý ấy ai mà chẳng hoan nghênh, ai mà chẳng khen ngợi mà may hội đồng cũng sẵn lòng tác thành cho. Nhưng khốn nỗi ích mình mà hại người nào có ra chi. Cũng vì thế mà công luận xôn xao, nay ông này công kích, mai ông kia công kích, rát cục lại lời nói của ông không có ích mà lại có hại. Ấy nói mà không nghĩ kỹ có hại là thế. « Trệch châu thì dễ trost miệng thì khó ». Lời nói có dễ dàng. Vậy tôi khuyên ông thuộc lòng lấy câu này của một nhà hiền triết Lăng sa mà thí nghiệm câu sách ngôn chí ! « Il faut tourner sept fois la langue avant de parler » nghĩa là trước khi nói phải nên vấn lưỡi bảy lần. Nam ông nói rằng những người tông học ba bốn năm ở ban Thành chung cũng được bổ ra thừa phái hạng ba. Vậy ra ông không biết rằng cần cứ học bổ thi nhu cầu tân-học cần phải lưu tuân, cho nên nhà nước phải dần dần bổ dụng những nhà tân học vào các ngạch. Nam ngạch thừa-phái nếu bước đầu mà bổ dụng những cựu sinh viên ban Thành chung vào hạng 5 thì liệu no có chịu sang vào ngạch ấy không ? Ngu xin bổ ngay ra giáo học thì sai lương còn được 26 đồng lại tăng sóng, hay họ có sức ấy mà thi lấy bằng Thành chung hay thì ra các ngạch thư ký chẳng hơn thì lấy cái thừa phái hạng 5 ra ? Nói rằng họ hoa hành độ dang mà [illegible] xuân xanh đương độ có thể vẫy vùng trên con đường thế lợi không đến nỗi như ông cũng vô sự xuất. Nhà nước bổ họ như thế thường cũng không phải là quá đáng mà ông phải tị nạnh.

Sau nữa ông lại nói « Tuy vậy bọng này còn bổ ích chỉ, tại còn những bộ lịch biết đã đọc đã viết chữ quốc-ngữ cũng bổ ra thừa phái không kém gì những ông tiến sĩ học nát sương lời đã mới đỗ được cái tú tài thi cuật vật mới đỗ được cái ấm sinh » Vậy ra tấm con mắt của ông chỉ trông vừa vào hạng ông là tú tài ấm sinh, cái khối óc của ông chỉ nghĩ lọt cái giá trị của các ông, ngoài giá ông không còn biết đến ai nữa. Cái tú cái ấm của ông ngày nay vào buổi bãi cựu nghênh tân này không thích hợp với trình độ tiến hóa của quốc dân cho nên dẫn tông học nát sương lời đã mặc lòng. Nhà nước cũng chỉ có thể đã ông đỗ thế hay hơn thế một tí mà thôi. Ông gặp phải cái buổi đổ dang được thế thường cũng là may, với chỉ ông đã tự kiêu, tự bỏi mà chỉ trích người đồng nghiệp ông. Người ta không đáng ngang hàng với ông hay sao ? Vậy như ông không biết rằng những người tông chính Pháp quốc sơ đủ sức cũng được dự vào ngạch thư-ký tòa sứ đấy hay sao ? Huống hồ now ngạch lại này mà ông đã cho là nhà nước ưu đãi họ quá ? Than ôi ! Đương con kinh địa ba đào, thời ai là người đã dám giữ thân vì nước, thế mà những bọn chỉ anh hùng ấy đã là quốc, lì hương, trải bao phen gió táp với mưa sa, dầm sương với giải nắng, xông pha hòn đạn mũi tên, may mà sống sót, còn được trở về nơi cố quốc, trông thấy cha mẹ vợ con, anh em đoàn tụ, dẫn mà thịt nát xương tan ở nơi sa mạc, vợ con than khóc, con mẹ làm ai, anh em là rã, cái cảnh thê-lương, thảm đạm ấy phỏng có đáng thương tâm không ? Tuổi mà về được nhà công danh còn con mà nhiều đã được đặc cách ngày đầu, còn phải qua một kỳ thi Nhe-Paép rồi mới được bổ ra thừa-phái hạng 5, như thế đã lấy gì làm ăn sản nghĩa nặng thế mà cũng có kẻ tị nạnh bỉ bàng, đời thế có đáng chán không ? có đáng giận không ? Ông lại còn cho người ta sai tiếng « Bác lính » thật đã hiểu hiện hết cái sách khinh người của ông. Vậy nếu người ta đáp lại ông bằng « anh lại » thì liệu ông có tức giận không ? mà ông dám hạ câu « Bác lính »

Tổng-kết bài « Lải trần-tình » của ông Đ. T. Đ. có thể khép cho ông bảy nhiêu điều :

1) Ông suy bì với ngạch tam-ký muốn ngang hàng, ấy là ông tự-kiêu quá nên ngông cuồng.

2) Ông yêu cầu bổ ông ngay hạng 5 mà lại xin đình bổ cựu học-sinh ban thành chung hay chỉ bổ họ hạng năm, ấy là ông tham lam, ích-kỷ.

3) Ông khinh rẻ « cậu quyền, cậu cai », ấy là ông không cần nhắc cái giá-trị của ngạch bình với ngạch lại.

4) Ông bỉ bàng « bác lính » là người đồng sự với ông, ấy là ông ngược ngạo, ông không có tri đoàn-thể.

Ô ! trong một bài lời trần-tình của ông mà có bấy nhiêu điều khuyết điểm, vậy khá biết rằng trong những sách thành động của ông hàng ngày ông đã giải rác được bao nhiêu điều dại dức. Ô ! ngán thay cái thói đạo đức ! Ôi ! thế mà nói rằng : « Ta không nên bắt chước như con mình-sưu đánh nhau khi gió mưa mà nên như con lin-din dìu nhau khi nước chảy ». Vậy ra ông chỉ biết nói mà không biết làm. - Ra ông xoay khóc nào cũng được. Kheo thay nói ngôn-ngữ sảo ông cũng giảo hoạt thật, thế rằng ông không sinh vào thời loạn

∴

Nay tôi đã nghĩ rồi cùng ông Đ. T. Đ. tôi xin chư độc giả biết cho rằng tôi không có ác-cảm gì với nhà cựu nho, vì chính tôi đây cũng đã từng theo đòi rơi sửi Trình, của Khổng. Đạo Khổng-Trình ai mà chẳng sùng kính ; mà chẳng phải suy tôn, chỉ ngán nỗi rằng ông Đ. T. Đ. đã theo đạo ấy mà lại không biết xử thế. Phải, cho dẫn ông hay tám vạn mặc lòng, dù ông đỗ đến tham-hoa, bảng-nhãn mặc ý, song nếu ông không biết nghĩa hợp quần, không có lòng ái-chủng, ông cũng không ích gì cho xã-hội nhân quần kia mà. Hỡi tài vô hạnh có làm gì.

Rateau là tiến-sinh có câu rằng : « Science sans conscience n'est que ruine de l'âme » nghĩa là có học mà không có lương tâm, chẳng qua bại hoại hình hài. Đời này, người có học-thức kể cũng lắm mà người có [illegible] mấy ai, chỉ những gà-danh đạo đức, đến khi làm tới mới biết được kẻ hay người dở, mấy phần được sáu bạn rõ ràng.

∴

Bây giờ tôi lại xin ngỏ cùng ông A. Hoa.

Như ông A. Hoa nếu biết ra mà đáp lại ông Đ. T. Đ. một cách oanh đáng thì làm gì bị phải những lời khích bác cay chua ở trên tờ báo, nhưng than ôi ! ông lại cùng phường với ông Đ. T. Đ. Học-thức ông được mấy nỗi mà ông dám tự đắc, vênh vang, như ông đang tâm thiên-niên anh-tuấn, bước thế đồ còn rộng thênh thang mà ông phải dẫn thân vào lang lại thì cũng đã đủ hiểu cái chí hướng của ông. Tôi tưởng ông nên tự thẹn cho cái thân ông thì phải. Vậy mà ông còn khua mồi mua mỏ, sao cho tránh khỏi những sự mỉa mai trêu trường ngênlạn. Ông A. Hoa ơi, ông rõ được nhiều bài học rồi, vậy tôi bất tất phải tỏ bày cái thói xấu của ông ra nữa, nhưng tôi chỉ khuyên ông từ nay nên nghĩ mà nói, nên xét mà làm, chớ có đem cái ý kiến ích kỷ, cái tư tưởng hẹp hòi mà ra đối phó với đời, vì tôi e rằng một người như ông với ông Đ. T. Đ. trăm nghìn người như các ông thì nước Nam này biết ngày nào mới mở mặt được với các nước. Than ôi ! các nước văn minh đang xô đẩy nhau trên đường tiến hộ mà nước vẫn mê mệt trong xó tối, chỉ biết bam lại nhỏ mà quên nghĩa to. Những học thức giả trông thấy tình cảnh ấy ai là người cầm lòng cho đang.

Khuất-như-Khôi

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE aux examens franco-annamites

của M. L. HOULLIER

Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản-quán

Giá mỗi quyển. . . . 0$30

Tiền cước mỗi quyển . 0,12

Ai ở xa xin viết thư về cho ông BÙI-XUÂN-THÀNH 61 — 63 Rue du Coton — Hanoi

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Cảnh hoa đem bán vào thuyền lái buôn

Nhẹ-nhàng là thói hồng-nhan,
Xe dây sao khéo vơ càn vơ-xiên.
Xót nàng chút phận thuyền quyên,
Cảnh hoa đem bán vào thuyền lái buôn.

Đó là mấy câu Kiều lấy của một người Thượng-pạn, kể lúc đem thang, nhân thế mà kỳ giá được biết một đoạn lịch-sử rất thê thảm, rất bi-ai của người ấy. Vậy xin lược thuật ra sau đây để hiến cùng các độc-giả.

Rằm tháng mở-xuân, năm Bính-dần (1902-Nhâm-tử) cùng với mấy người bạn phòng thuyền chơi trăng trên sông Đáy. Khi đêm đã khuya, giăng đã xế, bốn bề tịch-mịch im lặng như tờ, ngoài tiếng gió đưa lay-động sành cây lắc-rắc, với tiếng sáo vỗ vân thuyền ỳ-ọp, thì chỉ một đôi khi nghe tiếng chè xôa trong thôn với mấy tiếng vạc kêu trên trường mây bổng vậy. Ấy cái cảnh thế lương lãnh mịch đó để khiến cho người ta đối cảnh sinh hoài. Vì thế muốn ngủ mà không sao nhắm mắt cho được. Nhân thức lại buồng thuyền cho nó cứ tự do mà lo-liệu, mà tính-đánh, đến đâu hay đó. Thuyền nhân nước xuôi, lừ lừ trôi xâu đến bến Vân-chu. Thuyền thì đi, mình thì nghỉ — Nghỉ gì ? cũng chẳng biết là nghỉ gì, người một nơi sông như phù-trường vậy. Trăm chỉ sương xuống nước cả đầu mà không biết. Sau nghỉ bến quá, đã toan dắm thước lại đò dậy chèo thuyền trở về, mà mình định nghỉ một tý, để mà còn phải có việc. Vừa quay mình lại, chợt đâu nghe ở đằng xa xa, vẳng vẳng có tiếng người kể chuyện. Tiếng nhỏ quá, nghe không rõ là những gì, nhưng nghe ra tuì rất rầu-rĩ, rất não nùng. Sau thuyền lại dần dần, lắng tai nghe mãi mới rõ được mấy câu Kiều lấy thuật ở trên kia.

Ôi chao ơi ! Tiếng ai thế ? Vì nỗi gì mà thảm thiết thế ? Khách đang vì cảnh buồn trong lúc đêm khuya, mà ngao-ngán tấc lòng, bàng-khuâng giấc mộng, lại nghe tiếng ai oán ấy, tôi thêm bàng-khuâng thêm ngo-[illegible]

Khách với ả tuy mỗi người có một nỗi riêng nhưng chẳng cùng là :

Cùng một lứa bèn trời vớ vẩn ....

Ả là ta thử lại gần hỏi xem sao. Bụng nghĩ vậy, mới khẽ lấy tay cây lái thuyền cho thuyền nó tự-nhiên lại gần. Khi thuyền đến nơi, nhác trông trong thuyền thấy ngoan đèn tỏ mờ với một người đàn-bà trạc ngoài 40 tuổi đương ngồi dán dọc với quyển Kiều cũ đã nát hết cả bìa. Thoáng trông bên trong thấy có bà cụ già đương ngày với mấy đứa trẻ con đương ngủ say như cây gỗ. Bỗ chẳng thuyền này là chỉ có năng tư chủ. Mới tìm cách đánh tiếng. Hỏi thuyền ai đây ? Hỏi câu trước không thấy nói gì. Lại hỏi luôn rằng : Thuyền ai đây ? có lửa chúng tôi xin tý để ăn thuốc. Hỏi câu ấy nàng mới khẽ hỏi lại rằng : Thuyền nào ? Tôi nói : Thuyền chúng tôi ở huyện xuống đến đây lửa ắt điếm hết, xin cho chúng tôi tý lửa ăn thuốc. Nàng quay lại châm đóm tối với cái điếu ra để hút thuốc. Khi hút thuốc xong, tôi ngỏ nghiêm lại mà nói rằng : Thưa, tôi hỏi khí không phải, bà có biết ai kể chuyện ban nãy thế ? mà sao thảm sầu thế ? Nàng thấy hỏi có ý thẹn thò lặng yên không nói gì cả. Tôi lại nói luôn ngay rằng : chẳng người ta kể chuyện để, hẳn trong bụng chứa chất không biết bao nhiêu là nỗi đau đớn. Cơ không có thể nói với ai được, mới nhân lúc đêm khuya, đem tấm lòng chua xót, kể mấy câu để giải tỏ cùng vầng giăng bạc. Chứ đêm khuya kể khúc đoạn-trường ấy chi ? Nàng thấy nói mới khẽ nhếch mép cười nhạt một cái, tỏ ra ý rất thâm đạm, rất buồn rầu mà rằng : Nào có ai đâu, chính là tôi kể đấy, tôi buồn thì tự nhiên bụt miệng kể ra làm vậy, chứ có nghĩ gì đâu. Tôi nói : Phàm người ta cảnh vui thì hay nói chuyện vui, mà cảnh buồn thì hay kể chuyện buồn, nhẽ đó không sai. Nay nàng ở những câu buồn bã nỗi toàn như vậy, cuộc trong lòng hẳn có điều chi uất ức bất bình mới phát ra những lời não nùng làm vậy. Vậy cái cảnh uất ức ấy thế nào ? có thể kể ra cho chúng tôi nghe với được không ? Hoa may chúng tôi nghe xong, có giúp cho nàng đỡ buồn được chút nào chăng, chẳng hay lắm ru !

(Còn nữa) Tuyết-Nhan

NHỮNG LỜI RAO VẶT

(Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.)

MỖI ĐỒNG CHỮ 0$20 MỘT LẦN

Bản-quán mở ra mục này, cốt để giúp các bạn đọc báo, cần mua-bán đổi-chác thứ gì, thật rất dễ tìm mà giá đăng vào mục này lại rẻ tiền.

Giá tính từ 0 p. 20 một dòng, các ngài chỉ mất có 4, 5 hào mà cũng có thể đăng báo được. Không những thế lại còn tiện cho người nào cần mua bán thứ gì, có xem ở lời rao vặt, đã chia ra từng mục, thời tiện mọi đường. — Giá 0 p. 20 một dòng, là tính cho các ngài không mua báo đông-niên, còn ngài nào mua báo đông-niên, mà khi nào muốn đăng vào mục rao hàng này, thì xin gửi cho bản-quán cái giấy quản báo, bản-quán xin tính rẻ đi một nửa tiền.

B. Q.

Nhà đất bán
(Immeubles à vendre)

Muốn bán một miếng đất linh 200 m2 ở Bạch-mai giá rất rẻ, Hỏi tại M. Ng.-văn-Toán, 61, phố hàng Bông, Hanoi, sáng từ 7 giờ đến 11 giờ, chiều từ 2 giờ đến 6 giờ. 5.742

Bán một cái nhà tây ở Haiphong, Boulevard Henri Rivière, số 32, giá 4.500$00. Hỏi tại số 7, Julieu Blanc, Hanoi. 5.804

Bán nhiều nhà ở phố tây và phố ta, giá từ 2.700$ đến 8.000$, hỏi ở 45, Rue du Lac, Hanoi. 5.883

Đồn-điền, ruộng, trại
(Concession, rizières, propriétés rurales)

Có một cái trại ở Bạch-mai (xế cửa đình Đại) rộng ước chừng 2.000 m2 và một cái nhà gạch 5 gian trông ra ngoài phố; trong trại có một cái nhà gỗ 5 gian nữa, có ao và giếng, muốn bán. Vậy ông bà nào muốn mua thì xin hỏi tại :

Hanoi : M. Thái-dan-Quế, 18, Hàng Mã (Bạch-mai), cạnh đình Đông.

Haiphong : Cô Lê thị-Ngữ, giáo học, trường Nữ-học. 5.882

Nhà cho thuê
(Maisons à louer)

Cho thuê một cái nhà ở đường Trường buổi, số 7. Hỏi tại bản-quán. 5.748

Muốn bán cái đất số 67, phố Henri-Rivière Nam-định. Hỏi tại Mme Nhi, sage-femme, Ô-mê, Thái-bình 5.865

Xe ô tô
(Automobiles)

Vì đi xa mà bán xe ô-tô « Renault » 10 mã-lực, chạy thiệt tốt. Giá 1.500$00. Hỏi tại số 1, đường hàng Lọng (Route Mandarine), Hanoi. 5.878

Bán một cái xe auto Peugeot 10 mã-lực, mới mua được 3 tháng, giá rẻ, hỏi M. Gobert Mon Denis Frères Hanoi. 5.884

Súng và chó săn
(Chasse)

Muốn mua một khẩu súng săn « Verney Carron » calibre 20. Hỏi tại bản-quán. 5.766

Sách vở
(Livres)

Muốn mua một pho tự-vị cũ « NOUVEAU LAROUSSE *Illustré*. Đáng 7 quyển một pho. Hỏi tại số 20, Phố Tiên-Tsin, Hanoi. 5.767

Muốn mua một « collection Đăng-cổ tùng-báo. » Ai muốn bán hỏi tại nhà báo. 5.809

Muốn mua :
(On achète :)

Muốn tậu một con ngựa tây có thể đóng xe và cưỡi cũng được. Hỏi tại nhà-báo. 5.811

Muốn mua tủ gương đựng quần-áo, tủ kính đựng sách vở, bàn giấy. Giá rẻ. Hỏi tại bản-quán, 5.819

Làm người làm
(Offres d'emploi)

Cần một người thư-ký biết về sổ muốn làm thì cứ đến hỏi ông thủ-quỹ sở Máy-đèn, buổi sáng từ 10 giờ đến 11 giờ. 5 876

Trường học
(Boules)

Trung-bắc Học-hiệu có đủ các lớp dạy như trường Nhà-nước. Đơn xin học gửi đến ông hiệu-trưởng ở 22, phố Nhà-thờ (Rue Lamblot). 5.756

Leçons de Violon. Musique. Solfège. S'adresser 4, Bd. Gia-Long. 5.801

Leçons de Français, jusques et y compris la Rhétorique.

Leçons de Latin, Cours Préparatoire et 1re Année par Professeur Français qui se rend à Domicile. Ecrire : L. P. 126, Rue Duvillier. Prière donner adresse exacte. 5.795

Lạc con
(Mise nay đáng không lấy tiền)
(Enfants égarés)

Tôi có thằng con trai thứ tư tên là Hảo, năm nay 17 tuổi, hơi thấp, mặt tròn, da trắng, trán có một cái sẹo, đầu cắp tóc, trong mặc một cái áo cánh trắng, ngoài áo trắng dài, quần trắng, thắt-lưng da, về trợ học ở Hanoi, hôm thứ bảy 17-8-26 cháu có sự bất bình, nhà chủ trọ đánh dây-thép lên cho tôi ở Vĩnh-yên rằng : « cháu ốm nặng ». Khi nhà tôi về đến nơi thì thấy nói cháu đã đi mất rồi mà khi ấy nhà chủ trọ có cho người đi theo gọi về, nhưng cháu cứ chạy thẳng đường ra đằng bãi dâu bờ sông, người theo không kịp trở về. Ngay buổi chiều hôm ấy nhà tôi và các người nhà cũng đổ đi tìm nhưng không thấy.

Vì thế tôi sợ cháu quá giận, giại giột gì chăng, nên phải đăng mấy lời lên báo để ông bà nào biết làm ơn bảo cho tôi được biết tiền phí tổn chúng tôi sẽ xin ơn lại, và sẽ xin thân hành đến tạ ơn.

Đội Toa

5849 Buôn bán ở Vĩnh-yên.

Tôi có đứa cháu gái tên nó là Qúi mười bốn tuổi, gia là sắn, mặt tròn, có nốt ruồi ở tai và ở bên cằm, đầu cúp tóc, giăng trắng, hôm thứ bảy 4 Septembre mới rồi, cháu vì sự bất bình, trốn đi mất. Khi cháu đi đội mũ trắng, vận quần áo cộc nâu.

Ông bà nào bắt được cháu hay thấy cháu ở đâu, xin cho tôi biết, tiền phí tổn tôi xin chịu.

Võ-long-Thắng

Interprète 5e Compagnie

5.873 2e Tonkinois Tiên-yên

Tôi có đứa con nuôi tên là thị Đông, nói tiếng trợ trẹ, 15 tuổi, người béo, da trắng, mặt tròn, tóc lút cút ngang vai, ở giữa cái môi trên có một cái nốt ruồi to bằng hột ngô, tai đeo đôi khuyên vàng, mặc quần nâu áo nâu đã hơi tàu tàu, thắt lưng sồi đã cũ, yếm cắt bá trắng. Hôm mồng 9 tháng 7 vừa rồi tôi sai cháu ra chợ Keo lấy tiền, mãi không thấy về, tôi đã tiết thúc đi tìm, nhưng không thấy tăm tích,

Ông bà nào bắt được cháu, hay thấy cháu ở đâu cho tôi chuộc, hoặc cho tôi biết, tôi xin đa tạ.

Nay kính cáo

Cai-Năm

Buôn bán ở phố phủ Thuận-thành

5.881 Bắc-Ninh

Lặt vặt
(Divers)

Muốn đổi các thứ tem Đông-pháp lấy tem các nước. Ai có hỏi tại bản-quán. 5.808

Tôi là Hoàng-văn-Tiện ở làng Bạch-Xa, Tổng Xuân Úc, Huyện Tiên-lãng, Tỉnh Kiến-an. Tôi có người vợ lẽ 28 tuổi quê ở Đồ-sơn, ngày 9 tháng 7 Annam này có về Đồ-sơn cùng tuần cha mới chết mà không thấy về cho người đi tìm không thấy, vậy có nhời dặn vào báo để ông bà nào biết làm ơn mách dùm thì tôi cảm ơn lắm lắm,

5 879

27, hàng Đường, bán dép dừa đã hạng, bền chặt, đi trong nhà rất thanh-nhã, giá rẻ. 5.885

ĐÃ XUẤT BẢN RỒI :

QUYỂN THỨ NHẤT, QUYỂN THỨ NHÌ, QUYỂN THỨ BA VÀ THỨ TƯ, QUYỂN THỨ NĂM VÀ THỨ SÁU, QUYỂN THỨ BẢY VÀ THỨ TÁM

« NHỮNG KẺ KHỐN NẠN »

(LES MISÉRABLES)

Soạn giả : Victor Hugo

Dịch-giả : Nguyễn-văn-Vĩnh

VĂN PHÁP VÀ VĂN QUỐC-NGỮ ĐỐI NHAU

GIÁ BÁN : Quyển thứ 1, mỗi quyển. . . . . 0$50
— 2, — 0.45
— 3-4, — 0.85
— 5-6, — 0.45
— 7-8, — 0.65
Tiền cước gửi Recommandé, mỗi quyển. 0.20
— cả 5 quyển gói làm một. 0.80

Quyển thứ ba và thứ tư đóng nhập một.
— năm — sáu —
— bảy — tám —

MỚI XUẤT BẢN :

SỔ-HỌC ĐỊA-DƯ

Đông-Pháp — Bắc-kỳ
Trung-kỳ — Nam-kỳ

Dùng trong các lớp Sơ-đẳng các trường Pháp-Việt và nhất là cho học-trò đi thi bằng Sơ đẳng yếu-lược

PHẠM-HUY-LỤC Soạn

Có địa-đồ Đông-pháp toàn-thể và địa-đồ riêng từng xứ

Giá bán : 0$50 — Tiền cước : 0$10

Bán tại bản-quán và các hàng sách

SÁCH LUẬT

Quan phó Binh-lương, *A Dejean de la Bâtie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này :

1° QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá. 2$00
2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá. 2.00
3° HÀNG-HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá. 1.50
4° THƯƠNG-LUẬT HỌC (Droit commercial) giá 3.00

(Tiền cước gửi đi các tỉnh, tính ngoài)

Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả

Bán tại bản-quán

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty

(Rừng Bảo-đài, Rừng Phố-mỏ, Rừng Hạ-cương)

Chính sở tại Hanoi, 63, Phố hàng Bông

ĐIỆN-THOẠI SỐ 150

CỦI, THAN,

GỖ LIM XANH HẠ-CƯƠNG, tốt có tiếng, cả cây từ 7 tấc trở lên đề làm cột nhà.

RỪNG, NỨA và các thứ lâm-sản nước Nam.

Đề xưởng tại Đáp-cầu, Yên-viên, Gia-

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ-neo,
15 chân-kính
Mặt và kim có dạ quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Beri, — HANOI
3011

Cải-lương Hí-viện
RẠP HÁT MỚI
42, Phố Hàng Bạc, Hanoi

Bản-viện đang sửa soạn cảnh « *Cung giáng* » để đến tối 14 và 15 tháng 8 ta sẽ diễn hai tích hát cùng có cảnh « *Cung giáng* ».

Tối thứ bảy 18 Septembre
KIM-VÂN-KIỀU
(Hồi thứ I)
Hát chèo cải-lương

Lần trước diễn luôn hai tối, các quý-khách chiếu cố đến xem rất đông. Nay có nhiều quý-khách lại tỏ ý muốn xem diễn lại vào tối thứ bảy này. Vậy bản-viện xin lĩnh ý đem diễn lại.

Đúng 8 giờ mời quý-khách đến xem cảnh « *Hoạt-tượng* » rất đẹp.

Tối chủ-nhật 19 Septembre
TUẦN TỴ! ĐÀO HUẾ!

Vợ chồng kép Thịnh là hai tay danh ca trong điệu hát chèo tinh ngoại, sẽ hết sức biến các quý-khách một cuộc vui đặc biệt!

Hai buổi hát cùng có
CẢNH CUNG GIĂNG
rất đẹp
Tối thứ hai 20 Septembre
(tức là 14 tháng 8 ta)
THUY-CUNG CÔNG-CHÚA
DU NGUYỆT ĐIỆN
Tối thứ ba 21 Septembre
(tức là 15 tháng 8 ta)
HỒNG-NGA GIÁNG THẾ

Hai tích hát này cùng có cảnh Cung-giăng ngay từ đầu. Sự tích thật hay, vui trò và buồn cười lắm đến cuối. Trên cung-giăng có các Tiên-nữ đàn hát rất vui rất đẹp. Cảnh cung-giăng này do mấy tay mỹ thuật chế-tạo thật là công-phu.

Thưởng nguyệt đêm thu

Có mấy công-tử, nhân đêm thu vui vẻ, rủ một giảng trong, muốn để nhau đi thưởng nguyệt trong xóm bình khang. Đến nơi nghe chỗ nọ hết, chỗ kia đầy, các công tử thấy cảnh thấy người thì tưng thưởng nguyệt đêm hoa lại càng nổ nức, liền vào một nhà chị em kia chưa có khách hát. Vào đến nơi chuyện trò chị kỹ một hồi thì chị em pha nước đọn bánh ra để tặng các công tử thưởng nguyệt đêm thu. Đang ăn uống một công tử nói rằng : — Các chị ta mua được tuổi bánh ngon thì nay không bảo chè thơm, lại mua thứ chè nhài gì thế này chẳng có hương vị gì cả.

Vì chị em thạo rẻ mua thứ chè tạp hiệu, thấy các công tử chê hai không biết giá nhời lại làm sao mấy tỉm cách nói dối rằng :

— Thưa các quan, chè ấy đây chỉ có nhà Kim-Thái là ngon nhất, nhưng vì chúng tôi không tìm thấy hiệu, mấy phải mua thứ chè này, xin các quan xơi tạm vậy.

Một công tử mấy nói thế biết chị em muốn quịch mình, liền ngâm nga một câu rằng :

Nhân vui hiệu bước tìm vào
Cuốn chè Kim-Thái đây nào thiếu chi
Bỏ ba hàng ngang là gì ?
Hiệu con ấy tỏ ý thì chẳng hay
Các chị đợi ngắt xong biết rằng cảnh uống chè lần đó đã thưởng nên ai nấy thì thưởng giảm thì ngón gì ra nữa.

Tản người

Tại hiệu CHARMEUSE
Phố Liên-trì, số 43, Hà-nội
(Cuối đường hàng Kèn, bên tay phải, sau Hội-chợ)

CÓ BÁN :

Các thứ mũ đàn-ông, đàn-bà, trẻ-con ; — tất tay, tất chân, khăn ; — áo đàn-bà, con-gái ; — tạp hóa ; — giầy đàn-ông ; — khăn bàn, khăn ăn, khăn mặt, khăn tắm, khăn giải giường ; — các thứ vải ; — áo *sơ-mi* đi lễ, người-lớn, trẻ-con, áo *sơ-mi cellular*, áo-ngủ ; — đồ chơi, vân vân.

Vừa mới sang mũ cát-kết cho sốp-phơ, khăn quàng cổ lụa.

Hiệu « CHARMEUSE » **BÁN THEO GIÁ QUAN TIỀN TẬY RẤT RẺ.** 3054

SƠN-TÂY

Bắt được đám « lích xì ». — Hồi quá trưa 12 septembre vừa rồi, một lính cảnh sát có đến bắt đám đánh *tch-xì* tại nhà gà là Dương-duy-Hanh 47 tuổi, số nhà 26, phố Hanoi. Khi lính đến bắt thì sòi cả thảy 25 con bạc, nhưng 10 con bạc toan chạy và thừa lúc các công-tử không để ý. Nhưng lại bắt được cả và có bắt được ít quân bài còn một số tiền là 3p 34 đem về sở cẩm.

PHÚ-THỌ

Kẻ cắp trên xe lửa. — Ngày 12 tháng chín năm 1926 hồi 12 giờ 35 phút chuyến tàu người Lao-kay số 43 tới ở gare Tri-phú sắp chạy, có một người con gái độ ngoài 25 tuổi ở trên tàu, 2 tay bưng 2 cái dây hàng xuống gọi phu khiêng đến mang ra gare.

Lúc vào đến gare thì chỉ có vé tàu Bạch-hạc đến Phú-thọ mà vé của không có, gare bắt giả tiền, nhưng chị ta không có xu nào, bèn lấy ra một tấm vải nhỏ (giá mua tại chỗ dệt là 1 p. 50 hơ.) bán lấy có 0 p. 80 nhưng cũng chưa có ai mua. Ngay lúc có có người vào nói nhỏ với ông chef gare Thanh rằng : người bán vải ấy là kẻ gian. Ông Thanh ra ngay xem, thì chị chàng ta đang mở đầy ra soạn vải lụa lại và mặc cả thuyền đi Ấu-Lộc cách tỉnh độ 4 hình sắc rất khả nghi, nhưng M Thanh lại đang lúc bận việc bèn mật sai hai người phu khiêng theo dõi luôn, không cho lấu thoát được mà dùng cách êm đềm là cách mặc cả mua bán, dùng dằng cho đến lúc tàu 46 ở Lao-kay về xong để cho biết đích gian ngay.

Quả nhiên đến lúc tàu Lao-kay về thì quả nhiên có một người đàn bà lái buôn xuống gare kêu la rằng lúc tàu người bán nãy bị kẻ cắp bưng xuống 2 cái dây hàng lấm. M. Thanh đưa người lái buôn ấy đến chỗ chị chàng khả nghi kia thì người lái buôn lận nhận ngay 2 cái dây hàng ấy là của mình, thì ra ăn cắp kia nãy giờ lại người lái buôn ấy nắm ngay cổ yếm mà xé và miệng thì chửi mắng người lái buôn ấy là thằng láo.

Hôm ấy lại trang ngay vào chiều chủ nhật, các công sở đều đóng, nhưng M. Thanh cũng vào trình quan huyện sở tại Quan huyện cho đòi cả 2 bên nguyên bị và tang vật vào làm biên bản xét đoán ngay gian, cho đến mười 6 giờ chiều mới xong. Con ăn cắp ấy hiện đã bị tống giam ở Phú-thọ.

Ấy cách kẻ cắp ở trên xe lửa to gan như thế đấy, ai đi tàu có hàng hóa hành lý nên cẩn thận mới được.

Một người đi tàu lại chú

LẠNG-SƠN

Gẩy bạc gả một tấm đồng. — Ngày 14 septembre vừa rồi, một người khách tên là Vong-lan-Sang, 40 tuổi, ở Monday lên tậu trâu bò, rồi cùng với một người khách nữa đem ba cái gẩy bạc một trăm đồng đến bảo đổi lấy tiền lẻ. Viên chủ kho bạc xét ra trong ba cái gẩy ấy thì một cái mẫu tim số 101 B 11 đề nhà ngân-hàng Saigon phát hành năm 1919 là giấy giả mà bắt được lấm thật khéo, y như gẩy thật. Viên chủ kho bạc liền đưa người khách ấy giao cho sở cẩm. Bởi thì người khách nhất định rằng gẩy bạc ấy của người chị trọ nhờ đổi, nhưng xét ra là nói mạo, vậy đã tống giam để xét.

Gương soi hiệu Saint-Gobain, gương lâm « Pare-brise d'Auto », khung gương lâm bằng gỗ trạm kiểu mới, khung thiếp vàng nhiều kiểu đẹp và rẻ.
Hiệu TRỊNH-XUÂN-NGHĨA,
7, rue du Chanvre, Hanoi
Téléphone n° 250. 3055

NHÀ BÁ-CHUỒNG
Tức là hiệu Bảo-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về thương tổn-liên thì nên dùng thuốc :
ABLENNOL
là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất : Santalol chất : Salol và chất : Urotropinate
Giá 1 $ 80 một hộp

VIỆC TRUNG-KỲ

TOURANE

Món tiền bố thí của nhà tu hành. Nói đến sự quyên tiền giúp dân bị nạn vỡ đê trong mấy tháng nay, thì ai cũng tưởng rằng chỉ có những viên tăng sự ở các tổ sư, và các nhà từ thiện ở trong phố phường vừa mới gửi ra Bắc được số tiền là bao trăm đồng đó mà thôi ; chứ chẳng ai tưởng đến một nhà tu-hành khổ hạnh kia, mà cũng góp được một món tiền khá khá một năm mươi đồng, lại số làm đơn xin phép quan trên cho nộp số tiền bố thí ấy để nhờ nhà nước cấp-phát cho nạn dân.

Nhà khổ-hạnh ấy tức là ông sư Trang-quảng Hưng ở chùa Từ-vân, ông nghe tin tháy tại, bèn đi phổ-khuyến khắp các người thiện-nam tín-nữ thảo-chủ của chùa được non vài chục đồng, rồi ông lại trích bớt số tiền của ông để-trữ để thắp hương phật, được hơn ba chục nữa ; thật là một số tiền của ông đi phổ-khuyến tự Trung-kỳ đến Nam-kỳ và để dành dụm đã mấy năm nay, bây giờ đem ra làm việc nghĩa-quyên, thật rất là xứng-đáng và hiếm có.

Nhân nói đến việc nghĩa quyên này, tưởng nên nhắc lại cái công-tử của ông sư Trang-quảng-Hưng : vừa rồi ông đã làm trọng tọa được một lễ « Kết-hạ » là một khoa phạm rất quan-trọng của nhà tu-hành, mà nghe nói ở đất Quảng-nam đây từ khi có đạo phật đến giờ chưa hề có sư nào làm qua lễ ấy cả.

Khi làm lễ « Kiết-hạ » viên mãn rồi thì các thầy ở Chư-sơn hội lại phát cho ông một đạo bằng sắp có để trình quan chứng nhận.

TIN AI-LAO

TẠI MUONG PHALANE

Giúp đồng bào Bắc-kỳ bị lụt. — Mới đây M. Ng-quang-Thông là người đồng bang ta làm việc bên Ai-lao, có gởi một tờ đạt sau này cho các đồng bào ở bên Lào, cổ động về sự giúp dân lụt Bắc-kỳ.

Ở bên Lào, người đồng-bang ta hoặc sang làm việc lại các công sở, hoặc sang buôn bán làm ăn cũng khá đông, nay nghe tin nơi tổ quốc gặp phải cảnh thiên-tai, đồng bào đương bị nheo nhóc, lại sẵn lòng cổ-động sự cứu tai-nạn cùng nhau, tỉm lòng thương, nỗi thương giống, thật quí lắm thay, vậy chẳng cái hễ-quí về việc nghĩa sử này sẽ được mỹ mãn.

Nay bản báo đăng nguyên-văn bức thư của M. Ng. quang-Thông như sau này :

« Chúng ta sang đây cũng chỉ vì sự kiếm ăn mà thôi, vậy thì ta nên nhớ đất nước Việt-Nam là cội rễ ông cha mình sinh ở đó, cho đến mình đến nhờn rau cắt rốn ở đó. Ta có là g đồng vô thì mỗi khi trông nhớ đến chỗ quê hương bản-quán, đất nước ông cha, mình lớp ra kẻ có mấy ngàn năm nay. Nếu ta là người biết nhớ nhà, nước mắt, thì tất phải thương, phải xót đến người xứ sở trong khi hoạn nạn này. Vậy đương khi ta ở đây, làm ăn no ấm, ngoại giả lại có người tiền thừa trước đồng nữa, thì biết bao nhiêu đồng-bào đang khổ-sở nheo nhóc đáng thương kia, vì vỡ đê tứ tung, không thể làm ăn chi được, kẻ tay co lục đói, chịu rét, thế mà ta nỡ ngoảnh mặt làm thinh sao đành ? Tưởng ngày tờ báo, bức thư ở xứ sở gửi sang kêu sự khổ não của đồng-bào mà ta lỗ ngoài lỗ tai chẳng là vô tình lắm ru ? Vậy a phải nghĩ tới đồng-bào mới là người đứng trong xã-hội, có tai, có mắt, cho khỏi thẹn với người ngoài : Người các nước, hễ thấy đồng bào bị nạn về sự rủi ro thì họ bảo nhau mà gánh vác giúp nhau. Nếu ta muốn như họ thì ngay bay giờ ta nên giúp nhau đi, kẻ nhiều người ít gọi là giúp nước giúp anh em đồng loại.

Ta nên góp nhau lại mỗi người một ít được bao nhiêu gửi ngay về quan Tổng-sứ Bắc-kỳ, nhờ ngài phân phát cho kẻ nghèo. Hiện bây giờ quan Tổng-sứ cũng đang cho mở cuộc lạc-quyên giúp dân bị lụt, vì ta phiền ngài việc nói trên này, thật là phải lắm.

Vậy xin các anh em các tỉnh khác ở khắp A-lao hoặc số chỗ nào bên-lánh có năm bảy người Nam cũng vậy, xin đồng ý với tôi mà một người cổ-động được bao nhiêu gửi cho quan Tổng-sứ Bắc-kỳ (1) như tôi nói ở trên kia thì hay lắm, quí lắm !

Sau cùng, tôi xin thay mặt các anh em khổ sở bị lụt lội ở Bắc-kỳ rầm ơn các nhà từ-thiện đã giúm giúp và sẽ quyên giúp, và làm ăn bên này được thịnh-vượng có tiền dư trên đồng « rồi sau này nước có cần dùng ta giúp thì ta sẽ sẵn lòng sốt sắng giúp lần thứ hai và mãi mãi.

Nguyễn-quang-Thông.

(1) Cổ-động góp tiền thì làm một tờ trên đâu giải-tỏ vì cớ gì mà mình cổ động. Ai muốn cứng bao nhiêu phải có chữ ký của người đó vào tờ giấy ấy, và số bạc cùng cứng nguyên tay người cứng viết. Khi được số tiền mua một cái *mandat* tên quan Tổng sứ Bắc-kỳ Hanh. Một tờ mình muốn nhờ ngài chuyển đạt giúp về việc gì thì nói rõ. Xong gửi *mandat*, tờ giấy viết và tờ những người ký tên cùng mà gửi về Hanoi bằng *lettre recommandée* thì chắc-chắn.

CÁC LỚP HỌC TẠI HỘI TRÍ-TRI

a) Lớp ba ngày. — Bắt đầu sáng thứ hai 20 tây này, Hội Trí-tri lại mở thêm một lớp nhất (Cours supérieur) nữa. Từ lớp nhì trở xuống lớp năm, còn thừa ít chỗ nữa. Ai xin học cứ đến xin tại trường hội. Đơn xin học phải đính theo giấy khai-sinh.

b) Lớp ban tối. — Đến ngày mồng một tháng mười tây, Hội sẽ mở các lớp tối như sau này :

1. *Lớp thành-chung* tức là lớp năm thứ nhất bậc Cao-đẳng tiểu-học cho học-sinh có bằng sơ-học học (Cours complémentaires pour les certifiés). Học từ 6 giờ 1/2 đến 9 giờ 1/2 tối. Học-phí mỗi tháng 3$00. Ai xin học phải đưa đơn chiều thứ năm 30 septembre. Đơn xin phải đính theo giấy khai-sinh và livret scolaire Con các ông hội-viên được trừ 0$50.

2. *Lớp cử-nhơ.* Học tối thứ ba và tối thứ sáu từ 7 giờ 1/2 đến 9 giờ. Học không mất tiền.

3. *Lớp cho những người đã đi làm học thêm* (Cours d'adultes). — Học tối thứ hai, thứ tư và thứ sáu, từ 7 giờ 1/2 đến 9 giờ. Lớp này học cũng không phải trả tiền.

Hội Trí-tri lại cáo.

Hoàng Quang-Thiện 進
BIJOUTIER
CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF
91, Rue des Changeurs, Hanoi
Nhà làm đồ vàng, bạc rất khéo và cẩn thận.

Hoa Đào Trước gió
(NẠN-TRUNG TÌNH NỮ-LANG)
(Nghĩa-hiệp tiểu-thuyết)
Sách dầy non 300 trang. Giá bán 0$65
Cước phí 0$20. Mua buôn trừ 15 phần.
Thư và Mandat xin gởi cho :
M. BÙI-XUÂN-HỌC
Trung-Bắc Tân Văn, Hanoi.
5.556

Dépuratif Ribal
Thuốc tẩy huyết và tiêu độc
Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.
Giá tiền : 1$30

Pommade Ribal
Làm cho đỡ đau, trừ trùng độc, làm cho liền da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.
Giá tiền : 0$80
BÁN TẠI HIỆU BÁO-CHẾ
L. BLANC
51, phố Paul-Bert, Hanoi
3002

TRẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres)
Trình các ngài quyết-định rằng : nhẩm những số tiền quá hai hào (0$20) trở lên, thì xin gửi bằng măng-đa (mandats-postes) ; chớ dùng gửi bằng timbres.
Những số tiền trong hai hào mà trả bằng timbres xin gửi bằng tem giấn thư (timbres-postes), từ thứ 0f.10 (0$04) trở xuống ; chớ dùng gửi bằng timbres-quittances, timbres-proportionnels hay là timbres de dimension.

VỆ-SINH-BÁO

Direction : 59 Rue Paul-Bert — Hanoi — Téléphone N° 93

Tòa báo VỆ-SINH đến nay đã nhận được *ngót một vạn bức thư xin gửi cho báo biếu không*. Vậy chỉ nay mai là một số báo biếu không và Báo-quán không nhận giấy xin nữa. Vậy ngài nào còn chưa gửi tên đến thì nên kíp gửi, kẻo muộn.

Nay làm sổ mới, vậy ngài nào *xưa nay vẫn nhận được báo, cũng cứ viết thư về cho* thì mới có tên, và sau mới còn có báo biếu gửi đến.

Cho tiện việc vào sổ, xin các ngài *viết thư thật vắn-tắt*, và cốt nhất là *biên tên và chỗ ở cho rõ*.

Ở góc bức thư, xin *để to tên tỉnh* các ngài ở vào nữa, để khi đến nơi, xếp ngay thư tỉnh nào vào tỉnh ấy cho tiện.

3002 Vệ sinh báo

MUỐN ĐỠ TỐN TIỀN
Muốn cho quần áo được trắng trẻo và thơm tho ; Các ngài nên mua Savon « HIỆU ĐẦU THỎ » (Le Lapin) là một thứ xà-phòng rất tốt, không hao, đã nổi tiếng ở khắp cõi « Đông-pháp » này :
Ở Hanoi và các Hiệu tạp-hóa lớn các tỉnh đều có bán.
Mua buôn xin hỏi Hiệu Đắc-Bằng, N° 72, phố hàng Bồ Hanoi.
Giây nói số 34 !
P. S. Sản-phẩm này đã được Hội Thương-mại duyệt tại Tòa, bản-hiệu giữ độc-quyền, cấm không ai được làm giả. 3051

SÁN-NHIÊN-ĐÀI
Họp đại hội-đồng thường niên và bất thường
Đúng một giờ chiều hôm chủ nhật 3 octobre 1926, xin mời các ông các bà có cổ phần ở hội Sán-nhiên-đài đến họp đại hội-đồng thường niên và bất thường tại nhà hội ở ngõ hàng Mã-may số nhà 18 Hanoi.
Các việc hôm ấy bàn sẽ định như sau này :
1. Nghe tờ trình của hội-đồng quản-trị (Conseil d'administration) ;
2. Nghe tờ trình của ông kiểm-khoán (Commissaires censeurs) ;
3. Duyệt y tờ trình của hội-đồng quản-trị ; tờ trình của các ông kiểm-khoán ; tờ khai lỗ lãi (bilan) và các khoản chi thu từ 1er mai 1925 đến 30 avril 1926
4. Duyệt y các công việc của hội-đồng quản trị làm từ ngày 1er Mai 1925 đến 30 Avril 1926.
5. Định hẳn việc tăng vốn hội, đổi điều lệ hội và công nhận các chi-phiếu mới ;
6. Bầu lại hội-đồng quản-trị năm 1926 — 1927 và định lương đại-lý ;
7. Bầu lại các ông kiểm-khảo về năm 1926 — 1927 và định tiền phụ-cấp ;
8. Các việc vặt.
Kính các liệt-quý biết rằng : tối thứ bảy 18 septembre và hồ nhật 19 septembre này, thì hôm nào cũng vừa hát chèo vừa hát tuồng : từ 7 giờ rưỡi đến 10 giờ thì hát chèo, từ 10 giờ đến 12 giờ thì hát tuồng.
Nguyên chúng tôi mới họp được mấy rạp hát tuồng hay ở các tỉnh to về, thì tết cả mấy bạn hát vừa chèo vừa tuồng thì tài phô khéo với nhau, nên nên chúng tôi bá cáo để liệt-quý biết mà lại xem một cuộc rất lý thú về bí kịch xưa nay chưa từng có bao giờ.
Thứ bảy diễn :
Chèo thì : PHƯỜNG-HOA
Tuồng thì : HẠ-VU DU GIANG NAM
Chủ nhật diễn :
Chèo thì : KIM-NHAM
Tuồng thì : ĐẠI PHÁ THIÊN-MÔN-TRẬN
Những tích này là tích đầu về chèo, tuồng có danh tiếng cả. 5006

Ai có công việc gì về luật pháp, trước khi kiện tụng, đòi công nợ, mua bán nhà cửa và có điều luật gì không liệu nên lại phòng chánh biện sư Trung-kỳ và Bắc-kỳ ở phố hàng Cót, số nhà 47 mà hỏi. Ở đây xẽ chỉ bao giúp cho, không phải giả tiền.
Sở lại cho vay từ 1.000 00 giờ lên, cầm nhà cửa, ruộng nương, lãi chỉ có 12 o/o một năm, bạn năm năm mới giả.
Quan Nguyễn-lục-Sự Tòa án Đại-hình Đông-pháp là M. Paul Miège chánh phòng. 5.577

NHẢY DỊP BẮC CAO
Không đâu có hàng rẻ bằng
Hiệu tôi vừa mới nhận được ở bên Tây gửi sang những món hàng sau này : *Giầy gai rất đẹp đủ khiêu vũ*, vừa là các thứ *Sao gọc Học Xanh, rực Tím, bao cổ, bao mới*. Giầy cổ cổ. Hiệu tôi lại có bán các thứ *Nước Hoa, Sáp Thơm* và *Bài Mạt* hiệu « EDAC ». Khách đặt giá tiền bạc tây cao cho bên tôi mua được chắng thì bằng trên này rẻ lắm. Ai giá bảy giờ với mấy tháng trước, thì mất đồng bạc ba rưỡi 3$35. vậy hãy giá được bao nhiêu tôi xin bán cho qui-khách hết cả. Qui-khách chiếu-cố đến mua hàng ở bản hiệu sẽ biết cho là sự thực, nhưng xin mua ngay, bán nốt đợt này chính là nói hoài mà nhớ, hàng trên này bên chay lắm. Kính cáo.
DU-LONG, 88, Rue des Pavillons-Noirs phố 88, Phố Hàng Nỉ-Mũ) Hanoi

Rượu bổ-dào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOANG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc về những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Các thứ rượu nhỏ càng ngày càng thấy nhiều mài ra, nhưng xét ra thì chỉ có thứ « *Tonique Tonkinois* » là có giá-trị hơn cả vì rượu ấy bao giờ làm cũng rất là cẩn-thận, đã từng được sắc chỉ của quốc-vương Đại-nam và Ai-lao ban khen.

Vậy như thế, thì các ngài cũng chỉ nên dùng thứ rượu ấy và nên nhớ kỹ lấy cái dấu hiệu của thứ rượu ấy,

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem kỹ các nhãn-hiệu ở trong thật từ tử bọc này.

Nhà Ba-chuông

TỨC LÀ HIỆU
BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu. Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rào phổi, làm cho hay ho vật.

ẤY LÀ:

THUỐC NƯỚC BỔ HUYẾT MÁU BÒ 1$40

3001

Rắc thuốc bột

SUDOL

thì trừ khắc tuyệt nọc

RÔM-SẨY

Lúc đang ngứa ngáy khó chịu được rắc thuốc Sudol thì thấy dễ chịu lạ thường, mà sau cơm-sẩy không mọc lên được nữa.

Thuốc này quý vô cùng, mà giá lại rẻ.

một hộp lớn: 0$50

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

Số nhà 59, phố Tràng-tiền

HANOI

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nắng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh giịp.

Mắc bệnh giịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh giịp, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$50 một ống sáu cachets

Mal de Dos et Acide Urique

L'acide urique est un poison qui reste dans le sang par suite de la faiblesse des reins.

Si vous êtes sujet aux douleurs rhumatismales, au Lumbago, à la sciatique, aux douleurs de reins et si vous éprouvez de nombreux malaises, songez à l'acide urique qui, probablement, empoisonne votre sang.

Faites-le disparaître en employant les Pilules Foster. Vous serez vite satisfait de les avoir prises.

C'est un traitement qui, en purifiant le sang, a une action favorable sur la santé en général.

Il est surtout recommandé aux arthritiques d'employer les Pilules Foster par cures régulières. Ils sont certains d'en retirer un véritable bien-être.

PILULES FOSTER
pour les Reins et la Vessie

La boîte: 7 fr. 50 — La double-boîte: 14 fr.
Toutes Phies ou Fies, H. Binac, Pharmacien, 25, Rue Saint-Ferdinand, 25, PARIS (17e).

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giấy mới số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

ENO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và dân bà ở cữ. . . . . Một lít re: 2$40*
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai: 1,25*

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai: 1,25*

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh giịp và các bệnh đau phải rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm. . . . . Một chai: 1,25*

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai: 0,80*

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thư về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

3002

Dù các ngài đau độ đay đến thế nào mặc lòng, hễ dùng:

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã tiêu tán đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là:

Đau tỳ vị, bệnh dầy, bệnh ợ chua, vân vân...

Giá bán: 0$85 một lọ

Hỏi tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

9, Rue Paul Bert, Hanoi

3002

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mó khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$80

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được rõ: bắt đầu tiêu mua báo thì phải trả tiền trước. Vậy các ngài nào muốn mua báo thì cứ gửi tiền cho bổn quán không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mùng một tháng tây trở đi cho gọn.

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU (hiệu dâu nai)

Phần nhiều người chết vì bệnh thương-hàn và bệnh ho lao, thực hai bệnh ấy đáng ghê đáng sợ, vì làm cho hao mòn nói giống của chúng ta: ấy là bệnh hao mòn vậy. Bệnh ấy người ta thường không để phòng mấy, khi mới phải cũng không lấy gì làm nặng, sau dần dần nó làm cho yếu các phủ tạng và làm cho giảm bớt cả chân huyết đi nữa. Nếu khi có bệnh thời-khí nào xảy ra thì người khỏe còn có thể chống lại được, chứ người đi bị bệnh hao mòn này chắc là chết phải.

Vậy thì nên dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu dâu nai). Dùng thuốc này thì da mặt xanh, sức lực lại khỏe mạnh, công việc lại muốn làm ăn như thường, ăn uống dễ tiêu, khỏe mạnh lạ lùng.

Chỉ dùng vài lọ *Dragées Rabuteau*, thì chẳng còn sợ gì bệnh hao mòn nữa.

các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

3045

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH-NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG
NÊN DÙNG THUỐC

QUINOFORME

hoặc ống, hoặc viên

Đại lý ở các thuộc địa Pháp toàn dùng một thứ thuốc này.

Gửi mẫu mọi nơi ở các nước ngoài
Nhà chế thuốc LACROIX, 15-21, Rue Philippe de Girard — PARIS

祥和裕 YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS
48, Rue des Cantonnais, 48
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu có bán buôn các thứ sóc nhiễu, hàng tân nhiễu lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ

Có bán cả hàng to (Bắc-kỳ như the, suyến, lĩnh, lụa, bâng, quế, vân vân) và hàng Saigon như lĩnh the, sản vân.

Nay mới có đủ các mới, lông thêm, mong đem cả nỗi mến rộng khắp. Những hàng này bán buôn tung tâm, chớ không bán lẻ và không có mẫu gửi đi các tỉnh, vì hàng còn nguyên không thể cắt được.

Quí-khách ở gần nên đến bản hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về, bản hiệu sẽ gửi contre remboursement.

Cẩn-bạch
YU-WO-TSÉONG

3015

SÂM-BANH CỔ TRẮNG

Duc de Brémont

Rượu ngon

GIÁ RẺ

Bán tại: L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haïphong, Hanoi, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xá, Saigon, Pnom-Penh.

3007

DELEULE ET DETOUILLON

76, Rue Jules-Ferry, Hanoi

Súng và thuốc đạn Hiệu « *Verney Carron* »

MUỐN HỎI TIN TỨC GÌ HAY GIÁ CẢ SẼ TRẢ LỜI NGAY

DẦU "CRÉSYL" THIỆT
và sự hiệu nghiệm chắc chắn đã thử theo cách bác học, thì có một mình lấn hiệu.

CRESYL-JEYES

ĐỂ TẨY TRỪ BỊNH OAN — LÀM HẾT HƠI ĐỘC ĐỊA — HẾT MÙI HÔI HÁM

PHÒNG NGỪA BỊNH OAN tinh-nghiệm thật, những là bịnh giác-trời, thiên-thời, te-nhập, ôn dịch thu vật.

THIỆT HỮU ÍCH trừ trong xứ thuộc địa, để dùng giá rẻ rẻ mạt nhà cửa khỏi độc-địa, để rảy trong đồng hai, chỉ bán lấy cho khỏi đi quê.

KHÔNG CÓ CHI LINH NGHIỆM BẰNG mà trừ các vật thu độc, trùng rệ, muỗi mòng, bổ chét, gian mùi và nhẹn-nhẹn.

Có một mình thứ dầu "CRESYL-JEYES" đặng trọn trừ hết hôi hám ma thôi.

HÃY CỨNG CỔI ĐỪNG CHỊU lấy bình nào trong có nhãn hiệu "CRESYL-JEYES"

Cách chế-tạo tối-tân của Pháp

HOTCHKISS

Một cái kiểu độc-nhất vô-song. — 12 mã-lực. — Về đường lịch-sự và về đường cơ-khí cũng hơn các kiểu có tiếng nhất thế-giới, mà lại hơn các kiểu khác về đăng giá rẻ và về sự tinh-vi của các lối chế-tạo Pháp.

Vừa có những tính-chất hay của các kiểu xe nhỏ và các kiểu xe lớn.

ĐÓ LÀ KIỂU XE:

« LE JUSTE MILIEU »

Xưởng xe ô-tô BOBILLOT

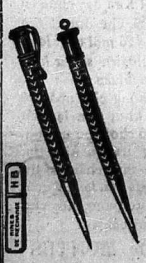
3016

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

HANOI

Gian hàng bày các thứ giấy bút

VENTE RÉCLAME !

Le Célèbre **CICO** Marque Française

PORTE-MINE RÉSERVOIR

Le dernier cri, élégant, pratique, économique. En plaqué argent, riche guillochage, choix de modèles avec agrafe pour poche ou avec anneau pour chaîne. Plus de crayon cassé ni de mine grappillée. Le réservoir contient assez de mines pour plusieurs mois et les mines de rechange se vendent un prix raisonnable. Valeur exceptionnelle. Quantité limitée.

Prix : **1$25**

3005

LAN-PHƯƠNG

79, Hàng Đào, Hanoi

Bản-hiệu chuyên làm khăn xếp đã lâu năm, làm được kiểu dáng đẹp để chắc chắn hơn mọi nơi. Nay có làm cả mũ nút chai (liège) đủ các lối. Hàng gửi lĩnh hóa giao ngân, nhưng phải gửi một phần tiền trước.

Khăn 7 nếp không kể chữ nhân

Nhiễu tây, 7 7 7 , 3$80 - 3$00 | Lượt, . 2$50 - 2$00 - 1$20 - 0$ 60 mm

Mũ nút chai: 3$00 - 2$50

COLLYRE JAUNE

SEION LA FORMULE DU

DOCTEUR CASAUX

DIRECTEUR DE L'INSTITUT OPHTALMOLOGIQUE
PROFESSEUR A L'ÉCOLE DE MÉDECINE DE L'INDOCHINE

THUỐC CHỮA MẮT CỦA QUAN Y KHOA BÁC-SĨ CASAUX

Giám-đốc nhà thương chữa mắt hàng Gà, Hanoi, đã kinh-nghiệm mà chế ra để chữa cho người Annam.

Kiến-hiệu lạ thường — Không sót
Để lâu không hỏng — Rẻ tiền

Giá một lọ có ống nhỏ rọt . . . . . **0$90**

ĐỘC QUYỀN BÁN TẠI:

PHARMACIE CHASSAGNE

59, RUE PAUL-BERT, HANOI

3003

VỚI 20 QUAN, QUÝ-KHÁCH CÓ THỂ KIẾM ĐƯỢC

500.000 quan

Muốn được thế, thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Lần nào phải nộp ngay, 20 quan về trong 11 tháng mỗi tháng đúng 20 quan theo như các điều khoản nói trong luật (Như vậy mất ngay chỉ độ ra mấy xu, có thể làm nên giàu có được).

Nộp tiền lần đầu được ngay cái số vé, chỉ mình mình số quyền số-hữu, mà lần rút số nào cũng được cả: như thế đã đông hết tiền rồi vậy, nếu vé của mình trúng số được lĩnh nguyên cả lá. Mỗi cái vé PANAMA thế nào cũng trúng một lá, giá tiền lần từ 500.000 nhỏ đến một 4.000 quan, không có cũng được hoàn lại 400 quan.

Thực là một cách đặt lãi chắc nhất và lợi nhất

Có đến 200 triệu quan được trúng số

Sẽ có những số được trúng số gửi cho người dự cuộc không lấy tiền, về mỗi kỳ số số trong bốn kỳ hàng năm

Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE

Muốn dự cuộc cuộc rút số, thì gửi 20 quan đến nhà

BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, Rue Papère, MARSEILLE (France)

3016